Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Aika 06.10.2026, klo 17:00 - 18:59

Paikka Heinsuon koulun kabinetti, Terveystie 10, 15870 Hollola

Käsitellyt asiat

§ 128 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

§ 129 **Pöytäkirjan tarkastus**

§ 130 **Asialistan hyväksyminen**

§ 131 **Kunnan hyvinvointiraportti 2025, elinvoimavaliokunta 6.10.2026**

§ 132 **Asian uudelleenkäsittely: Korvausvaatimus odottamattomista maanrakennuskustannuksista, 98-414-1-1051 Kukkila**

§ 133 **Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelma lausunto, 6.10.2026 elinvoimavaliokunta**

§ 134 **Toiminnan uudelleenorganisointi, elinvoiman palvelualue**

§ 135 **Kaavoitusohjelma 2027, elinvoimavaliokunta 6.10.2026**

§ 136 **Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2028-2030 taloussuunnitelma, elinvoiman palvelualue**

§ 137 **Talousarvion toteutuminen elinvoiman palvelualue 1-8 2026**

§ 138 **Ilmoitusasiat**

§ 139 **Ajankohtaiset asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Petri Palo, puheenjohtaja
Sanni-Maria Tiihonen, 1. varapuheenjohtaja
Timo Friman, saapui 17:04
Kari Hyytiä
Kirsi Kemppainen
Hannele Kirvesoja
Mari Kurisjärvi
Veli Penttilä
Kristian Saarnio
Petri Syrjälä
Kristiina Vanhala-Selin

Muut saapuvilla olleet

Iina Tuukkala, hallintosihteeri, sihteeri
Antti Anttonen, hyvinvointikoordinaattori, saapui 17:05, poistui 17:37
Marko Kohvakka, teams, nuorempi maankäyttöinsinööri, saapui 17:37, poistui 17:52
Ronja Mäntynen, varaedustaja nuorisovaltuusto
Heli Randell, elinvoimajohtaja, esittelijä
Hanna Ruokamo, osallisuuskoordinaattori, saapui 17:05, poistui 17:36
Irma Tarvainen, vanhus- ja vammaisneuvoston edustaja

Poissa

Iida Haarala, nuorisovaltuuston edustaja

Allekirjoitukset

Petri Palo	Iina Tuukkala
Puheenjohtaja	Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

06.10.2026	06.10.2026
Petri Syrjälä	Sanni-Maria Tiihonen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on viety nähtäväksi www.hollola.fi 7.10.2026

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Iina Tuukkala

§ 128
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös
Todettiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 129
Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Petri Syrjälä ja Sanni-Maria Tiihonen.

Päätös
Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Petri Syrjälä ja Sanni-Maria Tiihonen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 130
Asialistan hyväksyminen

Kunnan hallintosäännön § 132 mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

Hallintosäännön § 133 mukaan toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta hyväksyy esityslistan kokouksen asialistaksi.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

§ 131
Kunnan hyvinvointiraportti 2025, elinvoimavaliokunta 6.10.2026

HOLDno-2026-88

Valmistelija / lisätiedot:

Antti Anttonen, hyvinvointikoordinaattori, antti.anttonen@hollola.fi

Liitteet

1 Hollolan kunnan hyvinvointiraportti 2025

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkeimpiä tehtäviä, jota lainsäädäntö vahvasti ohjaa. Kunta seuraa asukkaidensa hyvinvointia, terveyttä ja niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin ja alueittain.

Hyvinvointiraportti kuvaa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilaa sekä toimii päätöksenteon, johtamisen ja kehittämisen tukena, tarjoten ajantasaista tietoa kunnan väestön elinoloista, palveluiden toimivuudesta ja keskeisistä hyvinvointiin liittyvistä ilmiöistä.

Vuosittain laadittavan raportin yhteydessä arvioidaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä päivitetään niitä tarvittaessa. Lisäksi Hollolan osallisuusohjelman toteutumisesta raportoidaan jatkossa vuosittain osana hyvinvointiraporttia, mikä vahvistaa osallisuustyön seurantaa ja kehittämistä.

Kuntalaisten hyvinvointi rakentuu arjen teoista ja yhteisistä valinnoista. Siksi raportti korostaa kuntalaisten osallisuutta ja mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elinympäristöönsä. Aktiivinen osallistuminen, yhteisöllisyys ja matalan kynnyksen palvelut ovat keskeisiä hyvinvointia tukevia tekijöitä. Kunnan rooli on mahdollistaa, tukea ja vahvistaa näitä edellytyksiä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tämä hyvinvointiraportti tarjoaa kattavan ja ajantasaisen kuvan kunnan hyvinvoinnin tilasta vuonna 2025. Raportin valmisteluun ovat osallistuneet kunnan hyvinvointi- ja osallisuustyöryhmän jäsenet.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsittelee hyvinvointiraportin 2025 omalta osaltaan seuraavassa kokouksessa.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta hyväksyy osaltaan Hollolan kunnan hyvinvointiraportin vuodelta 2025.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merk. asiantuntijana kuultavana hyvinvointikoordinaattori Anttonen ja osallisuuskoordinaattori Ruokamo.

Tiedoksi

Kunnan hyvinvointityön ohjausryhmän jäsenet, kunnan hyvinvointi- ja osallisuustyöryhmän jäsenet

Elinvoimavaliokunta, § 43,10.03.2026
Elinvoimavaliokunta, § 74,28.04.2026
Elinvoimavaliokunta, § 132, 06.10.2026

§ 132
Asian uudelleenkäsittely: Korvausvaatimus odottamattomista maanrakennuskustannuksista, 98-414-1-1051 Kukkila

HOLDno-2026-172

Elinvoimavaliokunta, 10.03.2026, § 43

Valmistelijat / lisätiedot:

Marko Kohvakka, nuorempi maankäyttöinsinööri, marko.kohvakka@hollola.fi

Liitteet

1 Liite 1_Maankäytön selvitys ja perustelut

Kuntaan on tullut 3.12.2025 korvausvaatimus kiinteistön 98-414-1-1051 omistajalta. Kiinteistö sijaitsee Kukkilassa Tasatarhankaaren varrella. Korvausta vaaditaan siksi, että kunnan 19.6.2023 myymän tontin maaperä on poikennut siitä, mitä omistaja teettämänsä maaperätutkimuksen perusteella oli odottanut ja että tästä maaperän poikkeavuudesta aiheutui maanvaihtoa, lisätyötä ja näistä johtuvia kustannuksia.

Hallintosäännön päätöksentekotaulukon kohdan 1.2.7 mukaan vahingonkorvausasian toimivalta on valiokunnalla, kun vaatimus on yli 10 000, mutta alle 25 000 euroa.

Korvausvaatimuksen sisältö

Korvausvaatimus koostuu maa-aineksen kuljettamisen polttoainekuluista, ylimääräisestä työstä, ajamisesta ja kaivinkonetyöstä sekä täytesorasta, jota tontille piti kuljettaa, koska sitä ei maaperässä ollut tutkimuksen mukaista määrää. Kiinteistön omistaja on ilmoittanut kunnalle antamassaan laskelmassa, että maata on kuljetettu pois kaikkiaan 1200 m3. Laskelma on tämän päätöksen oheismateriaalissa. Perustamis- ja maanrakennustyöt on kiinteistöllä tehty vuoden 2024 aikana. Korvausvaatimuksen määrä on kokonaisuudessaan 15 000 € ja vaatimus on tämän päätöksen oheismateriaalina.

Kiinteistön omistaja perustelee kunnan korvausvastuun sillä, että kunta on eräässä aiemmassa tapauksessa korvannut Tasatarhankaarella toiselle omakotitontin rakentajalle maaperästä aiheutuneita odottamattomia rakentamiskustannuksia.

Maankäytön kanta asiaan

Kiinteistön kauppakirjassa todetaan kohdassa 6, että ”ostaja vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperä-, radon ym. tutkimusten ja selvitysten tekemisestä sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista”.

Maankäyttö katsoo, ettei kauppakirjassa taikka muussakaan tontin markkinointiaineistossa ole annettu ymmärtää, ettei maanvaihtoja jouduttaisi kiinteistölle tekemään. Maankäyttö pitää selvänä, etteikö kiinteistö olisi

omaisuuksiltaan sellainen kuin on sovittu, ja että kunta ei ole ennen kaupan tekemistä antanut ostajalle virheellistä tietoa kiinteistön laatua koskevasta ominaisuudesta. Kiinteistö ei myöskään salaisen virheen vuoksi laadultaan merkittävästi poikkea siitä, mitä myydyn kaltaiselta kiinteistöltä voidaan kauppahinta ja muut olosuhteet huomioon ottaen perustellusti edellyttää.

Kauppakirjassa on maininta, että ?Ympäristönsuojelulain 139 §:ssä tarkoitettuna selontekona myyjä toteaa, että alue on ollut normaalissa maa- ja metsätalouskäytössä ja tonttikäytössä, eikä alueella ole todettu olevan sellaisia jätteitä ja aineita, jotka voisivat aiheuttaa maaperän pilaantumista?. Seikka, että alueella on maisemoitu maa-aineksen ottamispaikka, ei tarkoita, että alueella olisi YSL 139 §:ssä tarkoitettuja aineita taikka jätteitä, jotka saattavat aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Asiassa ei ole tällaiseen vedottu, ja jos alueelta tällaista ainetta taikka jätettä löytyy, saattaa kunnalla olla puhdistamisvastuu. Tämänhetkisen tiedon mukaan alueella ei yllä mainittuja jätteitä taikka aineita ole.

Näin ollen Hollolan maankäyttö katsoo, ettei kiinteistössä ei ole maakaaren toisen luvun 17 §:n mukaista virhettä ja että kunta on täyttänyt YSL 139 §:n mukaisen selontekovelvollisuutensa.

Kuntaa ei reklamoitu maanrakennustöiden aikana, joten kunnalla ei ole Insinööritoimisto Lepistö Oy:n lausunnon mukaan ?ollut mahdollisuutta vaikuttaa kiinteistön omistajan tekemään taikka teettämään työhön tai sen hintaan?. Muutoinkaan kyseisessä lausunnossa ei puolleta kunnan korvausvastuuta asiassa vaan sitä pidetään vieraana. Kiinteistön omistajan teettämässä maaperätutkimusten mittausraportissa todetaan, että kiinteistöllä on paikoitellen kaivettava useita metrejä. Kunta ei ole maaperätutkimuksia teettänyt, eikä näin ollen ole vastuussa niiden oikeellisuudesta. On kuitenkin ollut jo tutkimusten mukaan selvää, että alueella on kaivettava maata reilusti. Ottaen lisäksi huomioon rakennustarkastajan asiasta antama lausuma, katsoo Hollolan maankäyttö, ettei kunnalla ole kiinteistö- eikä rakentamisoikeudellisesti korvausvelvollisuutta asiassa.

Maankäytön selvitys asiasta ja perustelut maankäytön kannalle löytyvät liitteestä 1: Maankäytön selvitys ja perustelut.

Asiaan sovelletut ja vaikuttavat lainkohdat ja säännöt:
Maakaari 2. luku 17 §
Rakentamislaki 61 §
Ympäristönsuojelulaki 139 §
Hallintolaki 6 §
Hallintosääntö, päätöksentekotaulukon kohta 1.2.7

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta hylkää korvausvaatimuksen, koska kunnalla ei ole korvausvelvollisuutta vaatimuksen mukaisessa asiassa, eikä kunta korvausvaatimuksen kieltäessään kohtele kuntalaisia epätasapuolisesti, kuten liitteessä 1 perustellaan.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merk. asiantuntijakuultavana nuorempi maankäyttöinsinööri Kohvakka.

Elinvoimavaliokunta, 28.04.2026, § 74

Valmistelijat / lisätiedot:

Marko Kohvakka, nuorempi maankäyttöinsinööri, marko.kohvakka@hollola.fi

Liitteet

1 Liite 1_Maankäytön selvitys ja perustelut

Elinvoimavaliokunta on päätöksellään 10.03.2026, § 43 antanut ratkaisun maanomistajan korvausvaatimukseen, jossa korvausta vaadittiin perusteella, että tontin maaperä ei vastannut odotettua ja että kunta on aikaisemmin korvannut tontin maanrakennuskustannuksia erään toisen tontin vuokralaiselle.

Oikaisuvaatimuksen kohta 1. Maaperän poikkeama ja lisäkustannukset

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että kiinteistöllä tehtiin ennen rakentamista maaperätutkimus, jonka pohjalta perustamisolosuhteet arvioitiin ja että rakentamisen aikana ilmeni maaperän poikkeavan olennaisesti ennakoidusta. Maa-ainesta poistettiin 1200 m3 ja tilalle tuotiin täytemateriaalia. Lisäkustannuksia aiheutui mm. kuljetuksista, polttoaineesta, konetyöstä ja täytesorasta. Korvauksena vaaditaan kunnalta 15 000 euroa.

Oikaisuvaatimuksen kohdat 2-4. Aiempi maankäyttö, kiinteistökaupan salainen virhe ja kauppakirjan tieto maaperästä

Oikaisuvaatimuksen kohdissa 2-4. perustellaan kunnan korvausvaatimusta sillä, että jälkikäteen on selvinnyt alueella olleen sorakuoppa, jota on oletettavasti maisemoitu. Tätä tietoa sorakuopasta ja sen maisemoinnista ei kiinteistön ostajalla ollut.

Kauppakirjassa todetaan tontin olevan maastoltaan tavanomaista maa-, metsä- ja tonttimaata. Korvausvaatimuksen esittäjä katsoo kauppakirjan maininnan antaneen perustellun odotuksen, että maaperä vastaa normaaleja, luonnontilaisia rakentamisolosuhteita eikä sisällä poikkeuksellisia täyttö- tai häiriintyneitä maakerroksia. Vaatimuksen tekijä katsoo kiinteistössä olevan tällä perusteella maakaaren 2 luvun 17 § mukainen laatuvirhe ja salainen virhe.

Oikaisuvaatimuksen kohta 5. Yhdenvertaisuus ja kunnan aiempi käytäntö

Korvauksen vaatija toteaa oikaisuvaatimuksessaan, että kunnan korvausvaatimukseen antamassa selvityksessä mainitaan kunnan korvanneen yhden tontin osalta ylimääräisiä maanrakennuskustannuksia samalla alueella, jossa korvauksen vaatijan tontti sijaitsee.

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan, että korvauksen vaatijan tapaus vastaa olosuhteiltaan tapausta, jossa kunta korvasi maanrakennuskustannuksia. Tästä syystä oikaisuvaatimuksessa vedotaan hallintolain 6 §:ään, jonka mukaan viranomaisen on kohdeltava asianosaisia tasapuolisesti ja että korvausvaatimus tulee arvioida yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti.

Oikaisuvaatimuksen kohta 6. Reklamaation ajankohta

Elinvoimavaliokunnan päättäessä hylätä korvausvaatimuksen 10.03.2026 oli yhtenä perusteluna, että reklamaatio tehtiin vasta maanrakennustöiden jälkeen, jolloin kunta ei voinut ongelmaa todentaa, eikä vaikuttaa työn hintaan. Oikaisuvaatimuksessa korvauksen vaatija perustelee reklamaation ajankohtaa sillä, että rakennushankkeen todellinen laatu ja kustannusvaikutukset selviävät usein vasta työn edetessä taikka työn valmistuttua. Näin ollen reklamaation ajankohta ei poista tosiasiaa, että maaperä on poikennut olennaisesti siitä, mitä korvauksen vaatija maaperältä odotti.

Vastaus oikaisuvaatimukseen

Oikaisuvaatimuksessa esitettyihin seikkoihin on osittain vastattu 10.03.2026 päätöksen liitteenä olleessa maankäytön selvityksessä (Liite 1. Maankäytön selvitys ja perustelut)

Oikaisuvaatimuksen kohdat 2-4. Aiempi maankäyttö, kiinteistökaupan salainen virhe ja kauppakirjan tieto maaperästä

Kuten yllä mainitussa liitteessä (Liite 1. Maankäytön selvitys ja perustelut) perustellaan, ei maankäyttö katso kiinteistössä olleen maakaaren 2 luvun 17 §:n mukaista virhettä.

Kiinteistön kauppakirjassa todetaan kohdassa 6, että ostaja vastaa rakennushankkeen suunnitteluun liittyvien maaperä-, radon ym. tutkimusten ja selvitysten tekemisestä sekä maaperän edellyttämistä hankkeen toteuttamiseen liittyvistä rakenteellisista ratkaisuista.

Maankäyttö katsoo, ettei kauppakirjassa taikka muussakaan tontin markkinointiaineistossa ole annettu ymmärtää, ettei maanvaihtoja jouduttaisi kiinteistölle tekemään, eikä ostajalle ole ennen kaupan tekemistä annettu virheellistä tietoa kiinteistön laatua koskevasta ominaisuudesta.

Kiinteistö ei myöskään salaisen virheen vuoksi laadultaan merkittävästi poikkea siitä, mitä myydyn kaltaiselta kiinteistöltä voidaan kauppahinta ja muut olosuhteet huomioon ottaen perustellusti edellyttää. Seikka, että sittemmin on todettu alueella olevan maisemoitu entinen sorakuoppa, ei tee kiinteistöstä virheellistä. Vastuu tontin rakentamiseen liittyvistä maaperätutkimuksista on omistajalla/rakentajalla, ei kunnalla.

Kiinteistön omistajan teettämässä maaperätutkimusten mittausraportissa todetaan, että kiinteistöllä on paikoitellen kaivettava useita metrejä. Kunta ei ole maaperätutkimuksia teettänyt, eikä näin ollen ole vastuussa niiden oikeellisuudesta. On kuitenkin ollut jo tutkimusten mukaan selvää, että alueella on kaivettava maata reilusti.

Oikaisuvaatimuksen kohta 5. Yhdenvertaisuus ja kunnan aiempi käytäntö

Elinvoimavaliokunnan 10.03.2026 antaman päätöksen liitteenä olleessa maankäytön selvityksessä (Liite 1. Maankäytön selvitys ja perustelut) todetaan, että tapaus, jossa kunta korvasi maanrakennuskustannuksia eroaa nyt käsillä olevasta tapauksesta. Tapauksessa, jossa kunta korvasi maanrakennuskuluja, oli kyseessä kunnan omistama vuokratontti, jonka vuokralainen vetosi maanrakennustöiden aikana kuntaan, että

kunta reagoisi asiaan pikaisesti. Maaperässä ollut maa-aines saatettiin reklamaation myötä todennettua ja mitattua. Asian kiireellisyyden vuoksi kunta katsoi olevan aiheellista osallistua kustannuksiin kohtuuliselta osin.

Se, että asiassa on yhdessä poikkeustapauksessa toimittu vallinneiden olosuhteiden vaatimalla tavalla ja kohtuullistettu maanrakentamisen kustannuksia, ei se aseta kunnalle yleistä velvoitetta korvata odottamattomia maanrakennuskustannuksia. Näin ollen kuntalaisia ei tältä osin kohdella kunnan hallinnossa epätasapuolisella tavalla.

Oikaisuvaatimuksen kohta 6. Reklamaation ajankohta

Koska reklamaatio tehtiin noin vuosi maanrakennustöiden aloittamisen jälkeen, ei kunnalla ollut mahdollista todentaa ja mitata ongelmaa. Tästä kunnan maanrakennusasioiden konsultti lausui, että tästä syystä ?? kunnalla ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa kiinteistön omistajan tekemään taikka teettämään työhön tai sen hintaan??.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta hylkää oikaisuvaatimuksen. Asiassa ei ole ilmennyt sellaisia uusia seikkoja, että elinvoimavaliokunta katsoisi kunnan olevan korvausvelvollinen asiassa. Ei siis ole oikaisuvaatimuksen johdosta perusteltua muuttaa alkuperäistä 10.03.2026 annettua päätöstä (§ 43) korvausvaatimuksen hylkäämisestä.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merk. asiantuntijakuultavana nuorempi maankäyttöinsinööri Kohvakka.

Elinvoimavaliokunta, 06.10.2026, § 132

Valmistelija / lisätiedot:

Marko Kohvakka, nuorempi maankäyttöinsinööri, marko.kohvakka@hollola.fi

Tausta

Elinvoimavaliokunta on aiemmin käsitellyt kiinteistön 98#414#1#1051 omistajan korvausvaatimuksen (10.03.2026 § 43 ja 28.04.2026 § 74). Vaatimus hylättiin, koska käytettävissä olleen selvityksen perusteella ei katsottu olevan maakaaren 2 luvun 17 §:n mukaista virhettä eikä kunnan korvausvelvollisuutta.

Maaperäselvityksen valmistuttua omistaja on pyytänyt asian uudelleenkäsittelyä.

Uusi selvitys ja sen arviointi

Maaperätutkimus ja rakennettavuusselvitys osoittavat seuraavaa:

- Osa kiinteistöstä 98#414#1#1051 sijaitsee arvioidulla sorakuopan täyttöalueella.
- Kiinteistölle ei tehty kairauksia, mutta naapurikiinteistöllä täyttömaata on vaihtelevasti noin 1,3 metriä.
- Täyttöaineksessa on humuspitoista materiaalia.

Uuden selvityksen todistusvoima

Uusi selvitys ei kuitenkaan muuta ratkaisevia tosiseikkoja:

- Kiinteistölle 98#414#1#1051 ei ole tehty kairauksia, eikä täyttömaan määrästä tai laadusta ole suoraa mittaustietoa.
- Naapurikiinteistön havainto ei yksinään osoita, että täyttömaa olisi ollut kiinteistöllä 98#414#1#1051 samassa määrässä, laadussa tai rakentamista olennaisesti haittaavalla tavalla.
- Täyttöalueen kartallinen rajaus on arvio, ei tekninen mittaus.
- Tutkimus ei osoita, että täyttömaa olisi ollut kaupan kohteen ominaisuus, josta kunta olisi tiennyt tai jonka kunta olisi voinut havaita ilman maaperätutkimuksia.

Uusi tieto ei osoita virhettä maakaaren 2:17 §:ssä tarkoitetulla tavalla

Maakaaren virhevastuu edellyttää, että:

1. kiinteistö poikkeaa sovitusta tai perustellusta odotuksesta,
2. poikkeama on merkittävä,
3. poikkeama liittyy kiinteistön ominaisuuteen,
4. myyjä on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää poikkeamasta.

Uusi selvitys ei muuta aiemmissa päätöksissä olleita perusteita:

- Kauppakirjassa ostaja vastaa maaperätutkimuksista ja maaperän edellyttämistä rakenteellisista ratkaisuista.
- Kunta ei teettänyt maaperätutkimuksia eikä ole tiennyt täyttömaan mahdollisesta esiintymisestä.
- Täyttömaa ei ole YSL 139 §:n tarkoittamaa pilaantunutta maa-ainesta.
- Kiinteistö ei poikkea laadultaan merkittävästi siitä, mitä myydyn kaltaiselta tontilta voidaan edellyttää.

Uusi selvitys ei siten osoita salaisen virheen olemassaoloa.

Hallintolain 50 §:n soveltaminen

Hallintolain 50 §:n mukaan viranomainen voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi, jos ilmenee uusia seikkoja tai selvityksiä, jotka voivat vaikuttaa päätökseen.

Maaperäselvitys on sellaista teknistä tietoa, jota ei ollut aiemmin käytettävissä. Se täyttää HL 50 §:n muodollisen edellytyksen: se voi vaikuttaa päätökseen.

Uusi selvitys ei muuta oikeudellista johtopäätöstä

Vaikka asia voidaan ottaa uudelleen käsiteltäväksi, uusi selvitys ei osoita:

- virhettä kiinteistössä,
- kunnan tiedonantovelvollisuuden laiminlyöntiä,
- kunnan vastuuta ostajan tekemistä maaperätutkimuksista,
- kunnan vastuuta ostajan tekemistä maanvaihtopäätöksistä tai kustannuksista.

Näin ollen uudelleenkäsittely ei johda aiemman päätöksen muuttamiseen.

Yhdenvertaisuusperiaate

Oikaisuvaatimuksessa on vedottu kunnan aiempaan korvaustapaukseen Tasatarhankaarella.

Uusi selvitys ei muuta sitä, että:

- aiempi tapaus koski vuokratonttia, ei myytyä kiinteistöä,
- aiemmassa tapauksessa reklamaatio tehtiin rakentamisen aikana, jolloin kunta pystyi todentamaan maaperän,
- aiemmassa tapauksessa oli kyseessä poikkeustilanne, jossa kunta osallistui kustannuksiin kiireellisyyden vuoksi.

Yhdenvertaisuusperiaate ei edellytä korvausta nyt käsillä olevassa tapauksessa, koska olosuhteet eivät ole rinnastettavissa aiempaan tapaukseen.

Reklamaation ajankohta

Reklamaatio tehtiin tässä tapauksessa noin vuoden kuluttua maanrakennustöiden aloittamisesta. Uusi selvitys ei muuta sitä, että:

- kunta ei voinut todentaa maaperän todellista tilaa rakentamisen aikana,
- kunta ei voinut vaikuttaa työn laajuuteen, menetelmiin tai kustannuksiin,
- ostaja teki maanvaihtopäätökset itsenäisesti ilman kunnan osallistumista.

Reklamaation myöhäisyys estää korvausvastuun syntymisen.

Maankäytön arvio

Uusi selvitys ei osoita, että:

- täyttömaata olisi ollut kiinteistöllä sellaisessa määrässä, että se muodostaisi virheen,
- kunta olisi tiennyt tai voinut tietää täyttömaan olemassaolosta,
- kunta olisi antanut virheellistä tietoa kiinteistön ominaisuuksista,
- kunta olisi vastuussa ostajan tekemistä maaperätutkimuksista tai niiden tulkinnasta.

Näin ollen kunnan korvausvastuuta ei synny.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta päättää:

1. ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi hallintolain 50 §:n perusteella, koska asiassa on ilmennyt uutta, päätökseen vaikuttavaa tietoa maaperästä.
2. todeta, että uudet maaperätutkimukset eivät osoita maakaaren 2 luvun 17 §:n mukaista virhettä, eivätkä ne osoita kunnan tiedonantovelvollisuuden laiminlyöntiä tai muuta korvausvastuun perustetta.
3. hylätä korvausvaatimuksen, koska kunta ei ole kiinteistö- eikä rakentamisoikeudellisesti korvausvelvollinen asiassa.
4. todeta, että päätös on yhdenvertaisuusperiaatteen mukainen eikä anna aihetta muuttaa 10.03.2026 § 43 annettua päätöstä.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merk. asiantuntijana kuultavana nuorempi maankäyttöinsinööri Kohvakka.

Tiedoksi
Asianosainen, elinvoimajohtaja, kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö, maankäyttöinsinööri, nuorempi maankäyttöinsinööri, kehityspäällikkö, rakennustarkastaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 197,18.08.2025
Kunnanhallitus, § 20,02.02.2026
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta, § 17,18.02.2026
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta, § 32,18.03.2026
Yhteistyötoimikunta, § 4,19.03.2026
Elinvoimavaliokunta, § 50,24.03.2026
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta, § 46,15.04.2026
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta, § 45,15.04.2026
Kunnanhallitus, § 136,27.04.2026
Kunnanhallitus, § 248,14.09.2026
Kunnanhallitus, § 262,28.09.2026
Elinvoimavaliokunta, § 133, 06.10.2026

§ 133
Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelma lausunto, 6.10.2026 elinvoimavaliokunta

HOLDno-2025-635

Kunnanhallitus, 18.08.2025, § 197

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja, paivi.rahkonen@hollola.fi

Liitteet

1 FCG tarjous Hollola palvelutarve 14082025

Valtuuston kokouksessa 19.5.2025 § 20 "Paimelan koulun ylläpito ja käyttö" asian jatkovalmisteluun palauttamista koskeneen päätöksen jälkeen valtuusto hyväksyi yksimielisesti hallintosäännön §104 mukaisen toimenpidealoitteen asiaan liittyen. Toimenpidealoitteen mukaisesti kunnalle tulee laatia kyläkoulustrategia.

Valtuuston kokouksessa 16.6.2025 jätettiin seuraava aloite: ?Keski-Hollolan elinvoima ja tulevaisuus?. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 23.6.2025 § 168 valtuuston päätösten täytäntöönpanoon liittyen: "Koska kunnanhallitukselle on jätetty kaksi kunnan palveluverkkoon keskeisesti liittyvää esitystä (kyläkoulustrategia ja Keski-Hollolan elinvoima ja tulevaisuus) on perusteltua yhdistää aloite-esitysten selvittäminen. Samalla on tarkoituksenmukaista käsitellä muita sivistys- ja hyvinvointipalveluihin keskeisesti liittyviä muutos- ja linjaustarpeita, laajemman kokonaiskuvan ja asioiden syy-seuraussuhteiden ymmärtämiseksi. Tähän liittyen kunnanhallitus päättää, että kunnassa käynnistetään palvelustrategian valmistelu. Koska palvelustrategian valmistelu on rajat ylittävää, valmistelun yhteensovittamisvastuu asiassa on kunnanhallituksella. Valmistelukoordinaation toteuttaminen on Konsernipalveluiden palvelualueen vastuulla. Valmistelussa käytetään konsulttipalveluja. Tarkempi toimeksianto ja ohjausryhmää koskeva esitys valmistellaan kunnanhallitukseen käsiteltäväksi."

Valtuuston toivomusponnen ja valtuustoaloitteen yhdistämistä palvelusuunnitelmaksi (palvelustrategiaksi) käsiteltiin myös puheenjohtajien (toimielinten puheenjohtajat ja ryhmien puheenjohtajat) yhteispalaverissa 17.6.2025 ennen kunnanhallituksen asian valmistelua koskevaa linjausta.

Kunnan johtoryhmä on jatkovalmistellut asiaa kunnanhallituksen 23.6.2025 tekemän päätöksen pohjalta. Johtoryhmä on pitänyt perusteltuna määritellä työn rajaukset tarkemmin sekä käyttää valmisteltavasta asiakirjasta nimeä: "Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelma".

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman tavoitteena on toteuttaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kokonaistarkastelu siten, että siinä tarkastellaan ja yhteensovitetaan paitsi valtuuston toivomusponnen ja valtuustoaloitteen sisältämiä kysymyksiä, myös valtuustokaudella 2021-2025 sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan erillisarviointeja ja -päätöksiä (mm. 5-6 luokkien palauttamista kyläkouluihin, lukiokoulusta ja oppilaaksiottoalueita, Salpakankaan ja Heinsuon koulujen oppilasohjausta), palveluverkkoa sekä elinkaarikoulujen Heinsuo ja Kalliola sekä Kankaan koulun tulevaisuutta osana kokonaisuutta. Keskeistä suunnitelmassa on yhteensovittaa myös oppilaiden tuen palveluja, palvelualueen lasten ja nuorten palveluja sekä elinvoiman palvelualueen siivous- ja ruokahuollon ja joukkoliikenteen palveluja.

Palvelusuunnitelman tarkoituksena on luoda valtuustokauden yli ulottuva (2030-2035) kokonaisvaltainen laadukkaiden palvelujen, investointien ja talouden yhteensovittava tarkastelu. Suunnitelma sisältää myös esitettävät poliittiset tavoitteet ja linjaukset. Tähän liittyen Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmaa varten on perusteltua nimetä poliittinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on ylläpitää ryhmien tietoisuutta ja sitoutumista laaja-alaiseen valmisteluun.

Palvelusuunnitelman keskeinen osa on palvelutarpeen arviointi. Pohjatyö on tarkoituksenmukaista tehdä laaja-alaisesti ja ammatillisesti hyödyntäen valtakunnallisten vastaavien selvitysten toteuttamismalleja analyysin luotettavuuden ja vertailtavuuden lisäämiseksi. Asiantuntijuuden osalta on käyty neuvottelumenettely suorahankinnasta FCG Oy:n (Finnish Consulting Oy) kanssa. Suorahankintaa asiassa FCG:ltä puoltaa erityisesti yhtiön laaja-alainen vastaavien selvitysten kokemus (laatu ja laajuus), Päijät-Hämeen alueen laajempi tuntemus ja tuotettu valmis materiaali (maakunnallinen vertailu, mm. verkostokoulu-hanke) sekä keskeinen ydinosaamisalue (varhaiskasvatus ja perusopetus). Asiaa koskeva FCGn viiteluettelo vastaavista selvityksistä on kokousmateriaalin *oheismateriaalina.* Selvitystyön kustannukset katetaan talousarviossa kuntastrategiaan varatuista varoista.

Sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen oma työpanos palvelusuunnitelman laadinnassa on keskeinen.

Hollolan Tilapalvelu Oy:n tietokantaan viety laaja rakennuskohtainen tietoaineisto sekä valmisteilla oleva toimitilaohjelma tukee palvelusuunnitelman laadintaa.

Palvelusuunnitelman tavoitteena on, että se saatetaan hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2026.

Kokouksessa asiantuntijana paikalla sivistys- ja hyvinvointijohtaja Kim Strömmer.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus:

- Käynnistää Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmatyön. Palvelusuunnitelman laadintakustannukset katetaan strategisten ohjelmien määrärahoista.
- Hyväksyy liitteen mukaisen FCG Oy:n tarjouksen (29 725 euroa sekä matkakulut), jonka pohjalta palvelussuunnitelmatyö käynnistyy varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen arviointisselvityksen laadinnalla
- Asettaa palvelusuunnitelman ohjausryhmän seuraavasti:
  - puheenjohtajana kunnanhallituksen puheenjohtaja,
  - varapuheenjohtajana valtuuston puheenjohtaja,
  - ohjausryhmän jäseninä voimassa olevan valtuustokauden mukaiset valtuustoryhmien puheenjohtajat ja sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan puheenjohtaja
  - sihteerinä hallinto- ja talousjohtaja tai hänen nimeämä varahenkilö
- sekä toteaa, että:
  - kunnan johtoryhmällä on läsnäolo- ja puheoikeus ohjausryhmän kokouksissa.
  - valmistelukoordinaation toteuttaminen on Konsernipalveluiden palvelualueen vastuulla.

Päätös
Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti siten, että asemavaltuutetun puheenjohtajan varajäsenenä toimii asemavaltuutettu varapuheenjohtaja ja ohjausryhmän jäseneksi lisättiin Elinvoimavaliokunnan puheenjohtaja.

Merk. Kuultavana sivistys- ja hyvinvointijohtaja Strömmer

Kunnanhallitus, 02.02.2026, § 20

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja, paivi.rahkonen@hollola.fi

Liitteet

1 FCG Hollolan palveluverkon optimointi valtuustoseminaari 22012026

Palvelusuunnitelman keskeinen osa on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen arvio. Tämä selvitys tilattiin kunnanhallituksen 18.8.2025 päätöksellä FCG Oy:ltä. Toimeksiannon mukaisesti tuli selvittää:

Hollolan kunnan nykyisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkojen toimivuuden, tehokkuuden ja kattavuuden tarkastelu suhteessa palvelutarpeisiin ja kunnan talouden kantokykyyn sekä palveluverkkoon liittyvien mahdollisten puutteiden ja kehittämistarpeiden tunnistaminen. Tehtävänä on laatia analyysi kunnan väestö- ja talouskehityksestä sekä arvioida havaittujen muutosten vaikutuksia varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja näiden tukipalvelujen järjestämiseen.

FCG Oy:n laatima palvelutarpeen arviointiselvitys esiteltiin valtuustoseminaarissa 22.1.2026. Selvitys **liitteenä.**

Yhteenveto yleistilannekuvasta/johtopäätöksistä:

- Keskeinen muutos, mikä laajasti koskee koko kuntakenttää on syntyvyyden lasku ja lasten määrän vähenemä. Vuoteen 2032 kuntien perusopetuksessa on lähes -100 000 lasta vähemmän ja vastaava luku Hollolassa on lähes -600
- Lasten määrän väheneminen tarkoittaa pienissä kouluissa entistä enemmän muutaman oppilaan ryhmiä ja vuosiluokkien yhdistämisiä, joita ei voida pitää pedagogisesti järkevinä ja taloudellisesti kannattavina ratkaisuna.
- Alkuluokkatoiminnan jatkaminen supistuvien oppilasmäärien näkökulmasta johtaa tilanteisiin, jossa resurssointi on kohtuuttoman suurta suhteessa lapsimäärään. Jatkaminen edellyttäisi uudenlaista työnjakoa ja tehokkaampaa resurssointia.
- Nykyiset kuusi oppilaaksiottoaluetta estävät optimaalisen oppilaan ohjauksen ja myös kyläkoulujen tukemisen.
- Oppilasmäärien tasaaminen koulujen välillä tulee tehdä järkevällä ja oppilaiden yhtenäistä koulupolkua tukevalla tavalla.
- Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannukset ovat kokonaisuutena selvästi yli maan keskiarvon ja saman viiteryhmän kuntien vastaavien kustannusten e/lapsi.
- Koulurakennusten laajuustarkastelut osoittavat tehotonta tilankäyttöä ja tilojen ylikapasiteettia.
- Varhaiskasvatuksen ja koulujen investointitarpeet vuoteen 2036 ovat yhteensä 6,7 miljoonaa euroa.
- Sivistys- ja varhaiskasvatuspalveluiden osuus kunnan käyttötaloudesta on n. 75 %. Lasten määrän väheneminen vaikuttaa myös valtionosuuksia vähentäen. Valtionosuuksien laskennallinen muutos vuoteen 2032 on -1,7 miljoonaa euroa (ilman indeksikorotuksia)
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisen kustannukset eivät laske samassa tahdissa kuin lasten määrä laskee vaan kustannussäästöt edellyttävät myös erillisiä toimenpiteitä kuten palveluverkon tarkasteluaToimintakatteen vuotuinen ennakoitu kasvu ylittää verorahoituksen heikon vuotuisen kasvun. Tämä heikentää vuosikatetta ja yhdistettynä investointeihin lisää kunnan velkaantumista.
- Kunnan on tarkoituksenmukaista kohdentaa huomio oppilasvirtojen hallintaan ja oppilasmäärien tasaamiseen, resursseja säästävään opetuksen organisointiin ja oppilaiden opetussuunnitelmallisen jatkumon varmistamiseen

Valtuustoseminaari- ja valtuustoryhmätyöskentelyn jälkeen varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmaan nimetty ohjausryhmä on yhteensovittanut poliittisia näkemyksiä ja osaltaan linjannut jatkovalmistelua kokouksessaan 26.1.2026.

Alustavan aikataulun pohjalta palvelusuunnitelmaa valmistuu maaliskuun loppupuolella. Valtuusto käsittelee asiaa 11.5.2026. Palvelusuunnitelmaan liittyvä kuntalaiskysely toteutetaan helmikuussa ja kun suunnitelma konkretisoituu, toteutetaan kuntalaiskuulemisia ja kerätään palautetta.

Mahdolliset vaikutukset henkilöstöön tarkentuvat palvelusuunnitelman valmistelun ja käsittelyn edetessä. Henkilöstölle tiedotetaan asiasta käsittelyn edetessä kevään aikana.

Ehdotus
Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi FCG Oy:n laatiman varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen palvelutarpeen arviointiselvityksen.

Kunnanhallitus linjaa jatkovalmistelua:

- Tarkastellaan oppilaaksiottoalueiden määrän vähentämistä yhdeksi
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienimpien yksiköiden (Herrala, Koulurinne) lakkauttamista
- Tarkastellaan joidenkin päiväkotien investointitarpeiden poistamista siirtämällä päivähoidon tiloja koulujen yhteyteen
- Tarkastellaan oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista
- Tarkastellaan Heinsuon koulun muodostamista 0-9 lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua
- Tarkastellaan valmisteilla olevan erillisselvityksen pohjalta alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämistä

Jatkovalmistelun yhteydessä yhteensovitetaan kokonaisuutta sekä tarkennetaan tietoja ja vaikutuksia.

Äänestykset
Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät ?JAA?.
Ne, jotka kannattavat Niemen esitystä jatkovalmisteluun lähettämisestä, äänestävät ?EI?.

Jaa
Pasi Jalonen
Mika Lampola
Kristiina Joensuu
Ei
Anne Suomäki
Teemu Laine
Elli Tervala
Paavo Takala
Mia Arbelius
Jarkko Niemi
Jari Ronkainen
Henna Hyytiä

Päätös
Kunnanhallitus päätti, että asia palautetaan jatkovalmisteluun, siten että sivistys- ja hyvinvointivaliokunta sekä elinvoimavaliokunta muodostavat esitykseen kantansa, jonka jälkeen kunnanhallitus jatkaa asian käsittelyä.

Merk.

Esitys 1:

Keskustelun kuluessa Jari Ronkainen esitti Elli Tervalan ensin kannattamana, että muutetaan kunnanhallituksen jatkolinjausta seuraavasti

> Kohta kaksi:
>
> Tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienempien yksiköiden lakkauttamista. (Tässä vaiheessa on syytä jättää yksiköt nimeämättä, eli suluissa olevat yksiköt poistettaisiin.)
>
> Kohta viisi:
>
> Tarkastellaan Heinsuon koulun muodostamista 0-9lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua. ?Vaihtoehtoisesti tulee tarkastella Heinsuon koulun muuttamista selkeästi ylä-asteeksi, eli 7-9lk kouluksi. ?

Esitys 2:

Keskustelun kuluessa Pasi Jalonen esitti Henna Hyytiän ensin kannattamana, että tarkastellaan vaihtoehdot, ettei yksittäisiä oppilassiirtoja tarvitsisi tehdä Salpakankaan koulusta Heinsuon kouluun.

Esitys 3:

Keskustelun kuluessa Jarkko Niemi esitti Jari Ronkaisen ensin kannattamana, että asia palautetaan jatkovalmisteluun, siten että sivistys- ja hyvinvointivaliokunta sekä elinvoimavaliokunta muodostaa esitykseen kantansa, jonka jälkeen kunnanhallitus jatkaa asian käsittelyä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu ehdotus jatkovalmisteluun lähettämisestä ja rajasi keskustelun jatkovalmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on kannatettu ehdotus jatkovalmisteluun lähettämisestä, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan sähköinen äänestys.

Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät ?JAA?.

Ne, jotka kannattavat Niemen esitystä jatkovalmisteluun lähettämisestä, äänestävät ?EI?.

Äänestyksessä annettiin 11 ääntä, 3 JAA-ääntä (Pasi Jalonen, Mika Lampola, Kristiina Joensuu) ja 8 EI-ääntä (Anne Suomäki, Teemu Laine, Elli Tervala, Paavo Takala, Mia Arbelius, Jarkko Niemi, Jari Ronkainen, Henna Hyytiä)

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen päättäneen asian lähettämisestä jatkovalmisteluun, Niemen esityksen mukaisesti.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta, 18.02.2026, § 17

Valmistelijat / lisätiedot:

Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, kim.strommer@hollola.fi

Kunnanhallituksen 2.2.2026 kokouksessa ei tehty jatkovalmistelua linjaavia päätöksiä, vaan se päätti pyytää sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan sekä elinvoimavaliokunnan kannat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen.

Palvelusuunnitelman jatkovalmistelun pohjaehdotukseen sisältyy seuraavat kohdat:

- Tarkastellaan oppilaaksiottoalueiden määrän vähentämistä yhdeksi.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienimpien yksiköiden (Herrala, Koulurinne) lakkauttamista.
- Tarkastellaan joidenkin päiväkotien investointitarpeiden poistamista siirtämällä päivähoidon tiloja koulujen yhteyteen.
- Tarkastellaan oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista.
- Tarkastellaan Heinsuon koulun muodostamista 0-9 -lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua.
- Tarkastellaan valmisteilla olevan erillisselvityksen pohjalta alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämistä.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsittelee pohjaesitystä ensimmäisen kerran 18.2.2026 kokouksessaan. Valmistelusta pidetään erillinen työpaja valiokunnalle ennen seuraavaa 18.3.2026 kokousta. Työpajassa käsitellään pohjaesityksen vaikutuksia. Tällä aikataululla valiokunta antaisi kantansa pohjaesityksestä 18.3.2026 kokouksessaan, joka lähetetään kunnanhallitukselle jatkokäsittelyyn.

Ehdotus
Esittelijä: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta merkitsee tiedoksi kunnanhallituksen lähettämän pyynnön lausunnosta varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merk. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan työpaja pidetään keskiviikkona 4.3.2026 klo 16.00 - 19.00 Heinsuon koulun kabinetissa.
Asiantuntijana kuultavana olivat erityisopetuksen rehtori, perusopetuksen rehtori ja varhaiskasvatuspäällikkö.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta, 18.03.2026, § 32

Valmistelijat / lisätiedot:

Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, kim.strommer@hollola.fi
Sanna Plit-Rehula, perusopetuksen rehtori, sanna.plit-rehula@hollola.fi
Sanja Pokki, varhaiskasvatuspäällikkö, sanja.pokki@hollola.fi
Anssi Vidman, perusopetuksen rehtori, anssi.vidman@hollola.fi
Minna Tsutsunen, erityisopetuksen rehtori, minna.tsutsunen@hollola.fi
Minna Säkkinen-Salminen, Palvelupäällikkö, minna.sakkinen-salminen@hollola.fi

Liitteet

1 Lausunto pohjaesityksestä SIHY 18.3.2026

Kunnanhallitus pyysi 2.2.2026 kokouksessaan sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan kannan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen. Palvelusuunnitelman jatkovalmistelun pohjaehdotukseen sisältyy seuraavat kohdat:

- Tarkastellaan oppilaaksiottoalueiden määrän vähentämistä yhdeksi.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienimpien yksiköiden (Herrala, Koulurinne) lakkauttamista.
- Tarkastellaan joidenkin päiväkotien investointitarpeiden poistamista siirtämällä päivähoidon tiloja koulujen yhteyteen.
- Tarkastellaan oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista.
- Tarkastellaan Heinsuon koulun muodostamista 0-9 -lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua.
- Tarkastellaan valmisteilla olevan erillisselvityksen pohjalta alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämistä.

Nykyisen palveluverkon selvityksen johtopäätöksien mukaan syntyvyyden lasku vähentää lasten määrää merkittävästi vuoteen 2032 Hollolassa. Tämä johtaa pienissä kouluissa hyvin pieniin opetusryhmiin ja vuosiluokkien yhdistämisiin, jotka eivät ole pedagogisesti tai taloudellisesti kestäviä. Alkuluokkatoiminnan jatkaminen vähenevillä oppilasmäärillä edellyttää resurssien tarkastelua sekä uutta työnjakoa. Nykyinen kuuden oppilaaksiottoalueen malli ei tue optimaalista oppilasohjausta palveluverkossa. Oppilasmäärien tasapainottaminen koulujen välillä on tehtävä tavalla, joka tukee eheää koulupolkua. Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannukset ovat selvästi yli maan keskiarvon. Koulutilojen tarkastelut osoittavat ylikapasiteettia ja tehottomuutta. Varhaiskasvatuksen ja koulujen investointitarpeet vuoteen 2036 ovat 6,7 miljoonaa euroa. Lasten määrän lasku pienentää myös valtionosuuksia, arviolta 1,7 miljoonaa euroa vuoteen 2032 mennessä. Koska kustannukset eivät alene samassa tahdissa, säästöjen saavuttaminen vaatii erillisiä toimenpiteitä, kuten palveluverkon tarkastelua. Kunnan on tarkoituksenmukaista keskittyä oppilasvirtojen hallintaan, oppilasmäärien tasaukseen, resurssitehokkaaseen opetuksen järjestämiseen ja yhtenäisen koulupolun varmistamiseen.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsitteli pohjaesitystä ensimmäisen kerran 18.2.2026 kokouksessaan valmistelijoiden kanssa. Pohjaesitykseen liittyvästä valmistelusta pidettiin erillinen työpaja valiokunnalle 4.3.2026 Heinsuon koululla. Työpajassa

käsiteltiin pohjaesitystä valmistelijoiden johdolla jokaiselle asiakohdalle nimetyssä työpajapisteessä. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan kannanotto pohjaesitykseen on liitteenä.

Ehdotus
Esittelijä: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päättää antaa liitteenä olevan vastauksen kunnanhallitukselle.

Päätös
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun seuraavien selvitettävien kokonaisuuksien osalta:

- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman tarkastelusta uupuu talouden tunnusluvut, sekä varhaiskasvatusten lasten, sekä oppilasmäärien kehitys, sekä arvio tulevista oppilasvirroista, jotka tarvitaan päätöksenteon tueksi.
- Oppilaaksiottoalueiden tarkastelusta puuttuu oppilaaksiottoalueiden muuttamiseen liittyvä selvitys.
- Pienempien yksiköiden lakkauttamisen johtuvista syistä ja seurauksista puuttuu talouden laskelmat.
- Heinsuon koulun muuttaminen 0-9 lk kouluksi, tarvitsee kustannuslaskemat, sekä oppilasvirtojen tarkastelun. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointivaliokunta nostaa esiin tarpeen tarkastella Heinsuon koulun toimimista 7-9 lk yläkouluna, oppilasmäärien laskiessa, tilanteessa jossa Heinsuon koulu ei voi säilyä 5-9 lk kouluna.
- Tarkastelu alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämisestä erillisselvityksen pohjalta ei ole vielä tällä aikataululla toteutunut.
- Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta näkee tärkeäksi tarkastella myös FCG:n esiin nostamaa yhtenäistä koulupolkua, niin että lähikoulut olisivat (0)1-6lk jolloin oppilaiden opetussuunnitelmallinen jatkumo varmistetaan ja opetuksen organisointi on tarkoituksenmukaista ja resursseja säästävää.
- Lisäksi sivistys- ja hyvinvointivaliokunta odottaa Herralan koulun osalta tarkastelua Orimattilan ja Kärkölän kanssa mahdollisuudesta tehdä yhteistyöstä.
- Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta edellyttää päätöksenteon tueksi kuntalaisille lähetetyn palvelusuunnitelmakyselyn tulokset.
- Koulujen lakkauttamisen ja koulujen vaihtamisen osalta edellyttää lapsivaikutusten arvioinnit, sisältäen lasten näkemysten selvittämisen.

Merk.

Keskustelun kuluessa Hanna Paikkala ehdotti seuraavaa:
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päättää antaa liitteenä olevan vastauksen kunnanhallitukselle, lisäten että valiokunta ei pystynyt muodostamaan yhteistä kantaa kaikista kunnanhallituksen pyytämistä asiakohdista, varsinkaan liittyen kouluja koskeviin esityksiin. Valiokunta velvoittaa koulujen lakkauttamisten ja lasten koulujen vaihtamisen osalta sivistys- ja hyvinvointipalveluita tekemään vielä jatkovalmistelussa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle päätöksenteon tueksi laajat

lapsivaikutusten arvioinnit, sisältäen lasten näkemysten selvittämisen.
Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Keskustelun kuluessa Aki Markkola ehdotti Hanna Rapatin ensin kannattamana asian palauttamista valmisteluun.
Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty asian palauttamisesta kannatettu ehdotus, keskustelu tulee rajoittaa vain jatkovalmisteluun lähettämistä koskevaksi.
Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että valiokunta päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Yhteistyötoimikunta, 19.03.2026, § 4

Valmistelijat / lisätiedot:

Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, kim.strommer@hollola.fi

Palvelusuunnitelman keskeinen osa on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen arvio. Tämä selvitys tilattiin kunnanhallituksen 18.8.2025 päätöksellä FCG Oy:ltä. Toimeksiannon mukaisesti tuli selvittää:

Hollolan kunnan nykyisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkojen toimivuuden, tehokkuuden ja kattavuuden tarkastelu suhteessa palvelutarpeisiin ja kunnan talouden kantokykyyn sekä palveluverkkoon liittyvien mahdollisten puutteiden ja kehittämistarpeiden tunnistaminen. Tehtävänä on laatia analyysi kunnan väestö- ja talouskehityksestä sekä arvioida havaittujen muutosten vaikutuksia varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja näiden tukipalvelujen järjestämiseen.FCG Oy:n laatima palvelutarpeen arviointiselvitys esiteltiin valtuustoseminaarissa 22.1.2026.

Yhteenveto yleistilannekuvasta/johtopäätöksistä:

- Keskeinen muutos, mikä laajasti koskee koko kuntakenttää on syntyvyyden lasku ja lasten määrän vähenemä. Vuoteen 2032 kuntien perusopetuksessa on lähes -100 000 lasta vähemmän ja vastaava luku Hollolassa on lähes -600
- Lasten määrän väheneminen tarkoittaa pienissä kouluissa entistä enemmän muutaman oppilaan ryhmiä ja vuosiluokkien yhdistämisiä, joita ei voida pitää pedagogisesti järkevinä ja taloudellisesti kannattavina ratkaisuna.
- Alkuluokkatoiminnan jatkaminen supistuvien oppilasmäärien näkökulmasta johtaa tilanteisiin, jossa resurssointi on kohtuuttoman suurta suhteessa lapsimäärään. Jatkaminen edellyttäisi uudenlaista työnjakoa ja tehokkaampaa resurssointia.
- Nykyiset kuusi oppilaaksiottoaluetta estävät optimaalisen oppilaan ohjauksen ja myös kyläkoulujen tukemisen.
- Oppilasmäärien tasaaminen koulujen välillä tulee tehdä järkevällä ja oppilaiden yhtenäistä koulupolkua tukevalla tavalla.
- Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannukset ovat kokonaisuutena selvästi yli maan keskiarvon ja saman viiteryhmän kuntien vastaavien kustannusten e/lapsi.
- Koulurakennusten laajuustarkastelut osoittavat tehotonta tilankäyttöä ja tilojen ylikapasiteettia.

- Varhaiskasvatuksen ja koulujen investointitarpeet vuoteen 2036 ovat yhteensä 6,7 miljoonaa euroa.
- Sivistys- ja varhaiskasvatuspalveluiden osuus kunnan käyttötaloudesta on n. 75 %. Lasten määrän väheneminen vaikuttaa myös valtionosuuksia vähentäen. Valtionosuuksien laskennallinen muutos vuoteen 2032 on -1,7 miljoonaa euroa (ilman indeksikorotuksia)
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisen kustannukset eivät laske samassa tahdissa kuin lasten määrä laskee vaan kustannussäästöt edellyttävät myös erillisiä toimenpiteitä kuten palveluverkon tarkastelua. Toimintakatteen vuotuinen ennakoitu kasvu ylittää verorahoituksen heikon vuotuisen kasvun. Tämä heikentää vuosikatetta ja yhdistettynä investointeihin lisää kunnan velkaantumista.
- Kunnan on tarkoituksenmukaista kohdentaa huomio oppilasvirtojen hallintaan ja oppilasmäärien tasaamiseen, resursseja säästävään opetuksen organisointiin ja oppilaiden opetussuunnitelmallisen jatkumon varmistamiseen

Valtuustoseminaari- ja valtuustoryhmätyöskentelyn jälkeen varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmaan nimetty ohjausryhmä on yhteensovittanut poliittisia näkemyksiä ja osaltaan linjannut jatkovalmistelua kokouksessaan 26.1.2026. Kunnanhallitus pyysi 2.2.2026 kokouksessaan sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan kannat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen. Palvelusuunnitelman jatkovalmistelun pohjaehdotukseen sisältyy seuraavat kohdat:

- Tarkastellaan oppilaaksiottoalueiden määrän vähentämistä yhdeksi.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienimpien yksiköiden (Herrala, Koulurinne) lakkauttamista.
- Tarkastellaan joidenkin päiväkotien investointitarpeiden poistamista siirtämällä päivähoidon tiloja koulujen yhteyteen.
- Tarkastellaan oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista.
- Tarkastellaan Heinsuon koulun muodostamista 0-9 -lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua.
- Tarkastellaan valmisteilla olevan erillisselvityksen pohjalta alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämistä.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsitteli pohjaesitystä ensimmäisen kerran 18.2.2026 kokouksessaan valmistelijoiden kanssa. Pohjaesityksen liittyvästä valmistelusta pidetään erillinen työpaja valiokunnalle 4.3.2026 Heinsuon koululla. Työpajassa käsiteltiin pohjaesitystä valmistelijoiden johdolla jokaiselle asiakohdalle nimetyssä työpajapisteessä. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsittelee lausunto pohjaesitykseen 18.3.2026 kokouksessaan ja lähettää sen kunnanhallitukselle. Mahdolliset vaikutukset henkilöstöön tarkentuvat palvelusuunnitelman valmistelun ja käsittelyn edetessä. Valmistelun yhteydessä on tehty vaikutusten arviointia, johon on myös liittynyt vaikutuksen henkilöstöön eri vaihtoehdoissa.

Ehdotus
Esittelijä: Armi Marttila, henkilöstöpäällikkö

Yhteistyötoimikunta merkitsee asian tiedokseen.

Päätös

Yhteistyötoimikunta merkitsi asian tiedokseen.

Elinvoimavaliokunta, 24.03.2026, § 50

Valmistelijat / lisätiedot:

Heli Randell, elinvoimajohtaja, heli.randell@hollola.fi

Liitteet

1 Lausunto_ palvelusuunnitelmasta_ 24.3.2026_ elinvoimavaliokunta
2 FCG Hollolan palveluverkon optimointi valtuustoseminaari 22012026
3 Liite 1 tarkasteltavien kohteiden perustiedot
4 Liite 2 yhteenveto v.2025 tehdyt sisäilmaan liittyvät tutkimukset ja korjausehdotukset
5 Liite 3 Palvelusuunnitelma, muutokset ja kustannukset

Kunnanhallitus pyysi 2.2.2026 kokouksessaan sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan ja elinvoimavaliokunnan kannat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen. Palvelusuunnitelman jatkovalmistelun pohjaehdotukseen sisältyy seuraavat kohdat:

- Tarkastellaan oppilaaksiottoalueiden määrän vähentämistä yhdeksi.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienimpien yksiköiden (Herrala, Koulurinne) lakkauttamista.
- Tarkastellaan joidenkin päiväkotien investointitarpeiden poistamista siirtämällä päivähoidon tiloja koulujen yhteyteen.
- Tarkastellaan oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista.
- Tarkastellaan Heinsuon koulun muodostamista 0-9 -lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua.
- Tarkastellaan valmisteilla olevan erillisselvityksen pohjalta alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämistä.

Kunnanhallituksen toimeksiannon pohjana on FCG Oy:n laatima palvelutarpeen arviointiselvitys, joka esiteltiin valtuustoseminaarissa 22.1.2026. FCGn selvitys on kunnanhallituksen kokouksen 2.2.2026 liitteenä.

Yhteenveto yleistilannekuvasta/johtopäätöksistä, jotka koskevat elinvoiman palvelualueen palvelutuotantoa:

- keskeinen muutos, mikä laajasti koskee koko kuntakenttää on syntyvyyden lasku ja lasten määrän vähenemä. Vuoteen 2032 kuntien perusopetuksessa on lähes -100 000 lasta vähemmän ja vastaava luku Hollolassa on lähes -600,
- Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannukset ovat kokonaisuutena selvästi yli maan keskiarvon ja saman viiteryhmän kuntien vastaavien kustannusten e/lapsi,
- koulurakennusten laajuustarkastelut osoittavat tehotonta tilankäyttöä ja tilojen ylikapasiteettia,
- varhaiskasvatuksen ja koulujen investointitarpeet vuoteen 2036 ovat yhteensä 6,7 miljoonaa euroa,
- varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisen kustannukset eivät laske samassa tahdissa kuin lasten määrä laskee vaan kustannussäästöt edellyttävät myös erillisiä toimenpiteitä kuten palveluverkon tarkastelua. Toimintakatteen

vuotuinen ennakoitu kasvu ylittää verorahoituksen heikon vuotuisen kasvun. Tämä heikentää vuosikatetta ja yhdistettynä investointeihin lisää kunnan velkaantumista.

Elinvoimavaliokunta kävi keskustelua palvelusuunnitelmasta kokouksessaan 10.3.2026. Paikalla oli Hollolan Tilapalvelu Oy:n toimitusjohtaja.

Palvelualueella valmisteltu lausunto liitteineen (4 kpl) liitteenä.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta päättää antaa liitteenä olevan vastauksen kunnanhallitukselle.

Päätös
Elinvoimavaliokunta päättää antaa liitteen mukaisen vastauksen kunnanhallitukselle. Valiokunnassa käydyn keskustelun perusteella alkuperäiseen lausuntoliitteeseen tehtiin vähäisiä muutoksia.

Merk. asiantuntijakuultavana hallinto- ja talousjohtaja Rantanen sekä toimitusjohtaja Reponen Hollolan Tilapalvelut Oy:sta.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta, 15.04.2026, § 46

Valmistelijat / lisätiedot:

Henna Holma, suunnittelija, henna.holma@hollola.fi
Sanna Plit-Rehula, perusopetuksen rehtori, sanna.plit-rehula@hollola.fi
Sanja Pokki, varhaiskasvatuspäällikkö, sanja.pokki@hollola.fi
Lassi Puodinketo, vapaa-aikapäällikkö, lassi.puodinketo@hollola.fi
Minna Säkkinen-Salminen, Palvelupäällikkö, minna.sakkinen-salminen@hollola.fi

Liitteet

1 Palvelusuunnitelma SIHY 15.4.2026

Valmistelussa oleva palvelusuunnitelma kokoaa yhteen Hollolan sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen keskeiset palvelut, toimintaperiaatteet ja kehittämisen painopisteet. Suunnitelma kuvaa, miten varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, vapaa-aikapalvelut sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden kokonaisuus muodostavat kuntalaisten näkökulmasta eheän ja vaikuttavan palvelukokonaisuuden. Palvelusuunnitelma toimii toimintaa ohjaavana ja yhteistä ymmärrystä rakentavana asiakirjana, joka tukee päätöksentekoa, johtamista ja palvelujen käytännön toteutusta. Sen tavoitteena on lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä, ennakoitavuutta ja johdonmukaisuutta sekä vahvistaa eri palvelujen välistä yhteyttä ja yhteistyötä. Suunnitelma perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin sekä Hollolan kunnan strategisiin linjauksiin ja paikallisiin ohjelmiin. Se jäsentää palveluja erityisesti lasten ja nuorten elämänkaaren näkökulmasta, huomioiden samalla perheiden, huoltajien ja koko kuntayhteisön roolin palvelujen toteutumisessa.

Palvelusuunnitelman toteutumista seurataan osana kunnan normaaleja johtamisen, raportoinnin ja arvioinnin rakenteita. Seuranta kytkeytyy talousarvioon,

hyvinvointiraportointiin sekä muuhun lakisääteiseen ja strategiseen seurantaan. Tavoitteena ei ole erillinen mittaristo, vaan olemassa olevan tiedon hyödyntäminen palvelujen kehittämisen ja päätöksenteon tukena. Palvelusuunnitelmaa tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa osana toimintaympäristön muutoksia, lainsäädäntöuudistuksia sekä kunnan palvelutarpeiden kehitystä. Päivitystyössä huomioidaan palvelualueen henkilöstön asiantuntemus, asiakaspalaute sekä yhteistyöverkostojen näkemykset. Suunnitelma tukee siten jatkuvaa kehittämistä ja ketterää reagointia muuttuviin tarpeisiin.

Tavoitteena on, että tämä palvelusuunnitelma toimii elävänä ja käytännöllisenä työvälineenä, joka tukee sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen tehtävää edistää kuntalaisten hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä vahvistaa Hollolaa lapsi- ja perheystävällisenä kuntana.

Ehdotus
Esittelijä: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta merkitsee tiedoksi sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelusuunnitelman valmistelun.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta, 15.04.2026, § 45

Valmistelijat / lisätiedot:

Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, kim.strommer@hollola.fi
Sanna Plit-Rehula, perusopetuksen rehtori, sanna.plit-rehula@hollola.fi
Sanja Pokki, varhaiskasvatuspäällikkö, sanja.pokki@hollola.fi
Anssi Vidman, perusopetuksen rehtori, anssi.vidman@hollola.fi
Minna Tsutsunen, erityisopetuksen rehtori, minna.tsutsunen@hollola.fi
Minna Säkkinen-Salminen, Palvelupäällikkö, minna.sakkinen-salminen@hollola.fi

Liitteet

1 Lausunto pohjaesityksestä 15.4.2026
2 FCG Hollolan palveluverkon optimointi valtuustoseminaari 22012026
3 VAE oppilaaksiottoalueet kevät2026
4 Talousnäkymät SiHy 15 huhtikuu 2026
5 Palvelusuunnitelma evaukset 2026
6 Palvelusuunnitelma muutokset ja kustannukset
7 Alkuluokkaopetus Hollolassa
8 Tuen järjestäminen Hollolassa
9 EVA 5-6-luokkien sijoittuminen palveluverkossa
10 Palvelusuunnitelma, kuntalaiskysely Vertailuraportti
11 Vaikutusten ennakkoarviointi Nykytilanne vs pohjaesitys 4_2026
12 Pöytäkirjan ote-Kunnanhallitus - 16.09.2024 § 223 Vaikutusten ennakkoarviointimenettely Hollolan kunnassa

Kunnanhallitus pyysi 2.2.2026 kokouksessaan sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan kannan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen. Palvelusuunnitelman jatkovalmistelun pohjaehdotukseen sisältyy seuraavat kohdat:

- Tarkastellaan oppilaaksiottoalueiden määrän vähentämistä yhdeksi.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienimpien yksiköiden (Herrala, Koulurinne) lakkauttamista.
- Tarkastellaan joidenkin päiväkotien investointitarpeiden poistamista siirtämällä päivähoidon tiloja koulujen yhteyteen.
- Tarkastellaan oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista.
- Tarkastellaan Heinsuon koulun muodostamista 0-9 -lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua.
- Tarkastellaan valmisteilla olevan erillisselvityksen pohjalta alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämistä.

Nykyisen palveluverkon selvityksen johtopäätöksien mukaan syntyvyyden lasku vähentää lasten määrää merkittävästi vuoteen 2032 Hollolassa. Tämä johtaa pienissä kouluissa hyvin pieniin opetusryhmiin ja vuosiluokkien yhdistämisiin, jotka eivät ole pedagogisesti tai taloudellisesti kestäviä. Alkuluokkatoiminnan jatkaminen vähenevillä oppilasmäärillä edellyttää resurssien tarkastelua sekä uutta työnjakoa. Nykyinen kuuden oppilaaksiottoalueen malli ei tue optimaalista oppilasohjausta palveluverkossa. Oppilasmäärien tasapainottaminen koulujen välillä on tehtävä tavalla, joka tukee eheää koulupolkua. Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannukset ovat selvästi yli maan keskiarvon. Koulutilojen tarkastelut osoittavat ylikapasiteettia ja tehottomuutta. Varhaiskasvatuksen ja koulujen investointitarpeet vuoteen 2036 ovat 6,7 miljoonaa euroa. Lasten määrän lasku pienentää myös valtionosuuksia, arviolta 1,7 miljoonaa euroa vuoteen 2032 mennessä. Koska kustannukset eivät alene samassa tahdissa, säästöjen saavuttaminen vaatii erillisiä toimenpiteitä, kuten palveluverkon tarkastelua. Kunnan on tarkoituksenmukaista keskittyä oppilasvirtojen hallintaan, oppilasmäärien tasaukseen, resurssitehokkaaseen opetuksen järjestämiseen ja yhtenäisen koulupolun varmistamiseen.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsitteli pohjaesitystä ensimmäisen kerran 18.2.2026 kokouksessaan valmistelijoiden kanssa. Pohjaesitykseen liittyvästä valmistelusta pidettiin erillinen työpaja valiokunnalle 4.3.2026 Heinsuon koululla. Työpajassa käsiteltiin pohjaesitystä valmistelijoiden johdolla jokaiselle asiakohdalle nimetyssä työpajapisteessä.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti 18.3.2026 yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun seuraavien selvitettävien kokonaisuuksien osalta. Lisäselvitysten osalta on valmistelu vastaukset;

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman tarkastelusta uupuu talouden tunnusluvut, sekä varhaiskasvatusten lasten, sekä oppilasmäärien kehitys, sekä arvio tulevista oppilasvirroista, jotka tarvitaan päätöksenteon tueksi.

Selvitys: FCG:n tekemässä selvityksessä on kunnan koulukohtaiset oppilasennusteet ja arviot oppilasvirroista perustuen ennusteisiin. Oppilasennusteissa on laskua koko

kunnan osalta. Lapsimäärän lasku on valtakunnallinen pysyvä muutos kuntien opetuksen järjestämisessä. FCG:n selvityksessä on tuotu esille myös koko Päijät-Hämeen oppilasmäärien muutos. Liite 2

Oppilaaksiottoalueiden tarkastelusta puuttuu oppilaaksiottoalueiden muuttamiseen liittyvä selvitys.

Selvitys: Oppilasalueista on tehty uusi vaikutusten ennakkoarviointi. Vaikutuksia on arvioitu oppilaaksiottoaluista yhden, kolmen ja nykyisen kuuden alueen osalta. Aikaisempi tehtiin toimintakaudella 2024-2025. Liite 3

Pienempien yksiköiden lakkauttamisen johtuvista syistä ja seurauksista puuttuu talouden laskelmat.

Selvitys: Laskelmat pohjaesityksen talousvaikutuksista on tehty talouspalveluissa, koska muutoksessa on vaikutuksia sivistyksen ja hyvinvoinnin sekä elinvoimapalveluiden henkilöstöön. Laskelma on liitteenä. Liite 4

Vaikutuksia on myös arvioitu lyhyellä ja pitkällä aikavälillä yksiköiden muutoksien osalta. Liite 5

Heinsuon koulun muuttaminen 0-9 lk kouluksi, tarvitsee kustannuslaskelmat, sekä oppilasvirtojen tarkastelun. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointivaliokunta nostaa esiin tarpeen tarkastella Heinsuon koulun toimimista 7-9 lk yläkouluna, oppilasmäärien laskiessa, tilanteessa jossa Heinsuon koulu ei voi säilyä 5-9 lk kouluna.

Selvitys: Heinsuon muuttamisen kustannuslaskelmat yhtenäiskouluksi on Elinvoimapalveluiden hyväksymässä lausunnossa, joka on liitteenä. Liite 6

Oppilasmäärien ennusteiden ja nykymuotoisten luokkien perusteella Heinsuon koulun toimiminen pelkkänä yläkouluna on mahdollista 2037. Oppilasvirtojen tarkasteltu Heinsuon osalta on tarkasteltu FCG:n selvityksessä. Liite 2

Nykyisten aineluokkavarustelun purkamisen ja muutokset vastaanottavassa koulussa ja lähettävistä kouluista vaativat toteutuessaan vähintään seitsemän aineluokan purkamisen Salpakankaan koululta kokonaisuudessa vaikutukset olisivat 20 luokkaan. Muutostyöt aineiluokissa pitäisi myös sisällään myös luokkien varustamista normiluokiksi. Samat tilat pitää rakentaa vastaanottavalle Heisnsuon koululle. Nykyinen noin 380 oppilaan täyttää Heinsuon koulun erikoisluokat äärimmilleen. Painotetun musiikin opetus 7-9 tulisi tässä tapauksessa siirtää osaksi Heinsuon koulua ja heille tehdä tarvittavat tilat, jotka tukevat painotettua opetusta. Painotetun liikunnan opetus luokkien 5-6 osalta siirtyisi Salpakankaan koululle. Aineluokkatilojen osalta Heinsuon tilat 1/3 verrattuna Salpakankaan tiloihin.

Tarkastelu alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämisestä erillisselvityksen pohjalta ei ole vielä tällä aikataululla toteutunut.

Selvitys: Erillisselvitykset alkuluokkatoiminnasta ja oppimisen tuen järjestämisestä ovat liitteinä. Liite 7, 8

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta näkee tärkeäksi tarkastella myös FCG:n esiin nostamaa yhtenäistä koulupolkua, niin että lähikoulut olisivat (0)1-6lk jolloin oppilaiden opetussuunnitelmallinen jatkumo varmistetaan ja opetuksen organisointi on tarkoituksenmukaista ja resursseja säästävää.

Selvitys: Nostavan- ja Pyhäniemen koulun muuttamisesta on tarkasteltu vaikutusten arvioinnin kautta. Muutokseen liittyy se, ettei kyseisille kouluille voida enää yhdistää varhaiskasvatuksen yksikköä pohjaesityksen mukaisesti. Vaikutusten ennakkoarviointi vuosiluokkien 5-6 palauttamisesta on tehty jo aikaisemmin toimintakaudella 2024-2025. Liite 9

Perusopetuksen osalta joudutaan lisäämään opetuksen resurssointia. Resurssin lisäykset on tuotu esille yksikkökohtaisissa vaikutusten arvioinneissa. Vastaanottavat koulut on rakennettu huomioiden vuosiluokkien 5-6 opetus. Nostavan muuttaminen 1-6 kouluksi tarkoittaa varhaiskasvatuksen tilojen lisärakentamista. Liite 5

Lisäksi sivistys- ja hyvinvointivaliokunta odottaa Herralan koulun osalta tarkastelua Orimattilan ja Kärkölän kanssa mahdollisuudesta tehdä yhteistyöstä.

Selvitys: Nykyiset sopimukset kuntien välillä on FCG:n selvityksessä ja selvityksessä on myös tuotu esille huoltajien hakeutumiset toisen opetuksen järjestäjän kouluihin. Pyyntöä kuntien välisten sopimusten lisäämiseen ei ole tullut. Sopimukset käsitellään sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa. Kiinnostukset yhteiseen opetuksen järjestämiseen liittyvät oppimisen tukeen. Liite 2

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta edellyttää päätöksenteon tueksi kuntalaisille lähetetyn palvelusuunnitelmakyselyn tulokset.

Selvitys: Kuntalaiskyselyn tulokset ovat liitteenä. Liite 10

Koulujen lakkauttamisen ja koulujen vaihtamisen osalta edellyttää lapsivaikutusten arvioinnit, sisältäen lasten näkemysten selvittämisen.

Selvitys: Vaikutusten ennakkoarviointi on tehty nykymalli vastaan pohjaesitys. Koulujen lakkautusten osalta vaikutusten arviointi koskee Herralan oppilaita ja koulujen vaihtamisten osalta pohjaesityksen pohjana on ettei viidesluokkalaisten koulusiirtoja toteutettaisi tulevaisuudessa. Lapsivaikutusten arvioinnin tarkoituksena on havainnollistaa päätösten ja toimenpiteiden todennäköisiä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin. Liite 11. Toteutetussa kuntalaiskyselyssä oli oppilaille myös mahdollisuus vastata kyselyyn. Kysely kartoitti näkemyksiä varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta sekä vapaa-aikapalveluista. Vastaajaryhmien välillä oli jonkin verran eroja, mutta pääosin tulokset ovat kaikkien ryhmien osalta samansuuntaisia. Oppilaat arvioivat monia asioita hieman vähemmän tärkeiksi kuin muut ryhmät. Lasten näkemyksiä välitunti viihtyvyydestä selvitetään seuraavassa lasten parlamentissa huhtikuussa skididialogi-menetelmällä. Koska kyseessä lapset varhaiskasvatuksesta yläkouluun niin tässä hyvä hyödyntää olemassa olevia toimintamalleja näkemysten selvittämiseen. Vaikutusten ennakkoarviointia on tehty kunnanhallituksen päättämän mallin mukaisesti. Tällä hetkellä kunnanhallitus kysyy valiokuntien kannanottoa pohjaesitykseen. Liite 12

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan kannanotto pohjaesitykseen on liitteenä (Liite 1).

Ehdotus
Esittelijä: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päättää antaa liitteenä (liite 1) olevan vastauksen kunnanhallitukselle.

Äänestykset
Keskustelun kuluessa Aki Markkola ehdotti Hanna Paikkalan ensin kannattamana seuraavaa:

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päättää antaa liitteenä (liite 1) olevan vastauksen kunnanhallitukselle.

Lisäksi sivistys- ja hyvinvointivaliokunta toteaa, että pohjaehdotuksessa esitetyt kuusi tarkasteltavaa kohtaa ovat tärkeitä, mutta niiden erillinen käsittely ei anna riittävää kokonaiskuvaa palveluverkosta. Vastaaminen yksittäisiin kysymyksiin jättää helposti huomiotta keskinäiset riippuvuudet, pitkän aikavälin vaikutukset ja kokonaisuuden toimivuuden.

Voidaksemme esittää kunnanhallitukselle ja valtuustolle toimivan, kestävän ja lapsen parhaaksi rakentuvan palvelusuunnitelman, tarvitaan vielä tarkempaa ja kokonaisvaltaisempaa tarkastelua.

Ne, jotka kannattavat sivistys- ja hyvinvointijohtajan pohjaehdotusta, äänestävät "jaa". Ne, jotka kannattavat Aki Markkolan ehdotusta, äänestävät "ei".

Jaa
Minna Halme
Ari Pippuri
Heidi Palkio
Ei
Riku Korpela
Aki Markkola
Minna Nieminen
Hanna Paikkala
Hanna Rapatti
Janne Pylväinen
Minttu Ketonen

Päätös
Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti antaa liitteenä (liite 1) olevan vastauksen kunnanhallitukselle.

Lisäksi sivistys- ja hyvinvointivaliokunta totesi, että pohjaehdotuksessa esitetyt kuusi tarkasteltavaa kohtaa ovat tärkeitä, mutta niiden erillinen käsittely ei anna riittävää kokonaiskuvaa palveluverkosta. Vastaaminen yksittäisiin kysymyksiin jättää helposti huomiotta keskinäiset riippuvuudet, pitkän aikavälin vaikutukset ja kokonaisuuden toimivuuden.

Voidaksemme esittää kunnanhallitukselle ja valtuustolle toimivan, kestävän ja lapsen parhaaksi rakentuvan palvelusuunnitelman, tarvitaan vielä tarkempaa ja kokonaisvaltaisempaa tarkastelua.

Merk.

1. Keskustelun kuluessa Aki Markkola ehdotti Hanna Paikkalan ensin kannattamana seuraavaa:

> Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päättää antaa liitteenä (liite 1) olevan vastauksen kunnanhallitukselle.
>
> Lisäksi sivistys- ja hyvinvointivaliokunta toteaa, että pohjaehdotuksessa esitetyt kuusi tarkasteltavaa kohtaa ovat tärkeitä, mutta niiden erillinen käsittely ei anna riittävää kokonaiskuvaa palveluverkosta. Vastaaminen yksittäisiin kysymyksiin jättää helposti huomiotta keskinäiset riippuvuudet, pitkän aikavälin vaikutukset ja kokonaisuuden toimivuuden.
>
> Voidaksemme esittää kunnanhallitukselle ja valtuustolle toimivan, kestävän ja lapsen parhaaksi rakentuvan palvelusuunnitelman, tarvitaan vielä tarkempaa ja kokonaisvaltaisempaa tarkastelua.

2. Hanna Rapatti ehdotti:

> Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päättää antaa kunnanhallitukselle liitteenä olevan vastauksen sekä esittää lisäyksenä, että sivistys- ja hyvinvointipalveluiden tulee jatkovalmistelussa laatia nykyisen Heinsuon 0–9 -kouluksi muuttamista koskevan ehdotuksen rinnalle vertaileva vaihtoehto, sisältäen talouden tunnusluvut, jossa Heinsuo muutetaan 7–9 -kouluksi. Tunnusluvuissa ja arvioissa tulee mainita, mistä kukin kustannus tai säästö aiheutuvat. Valmistelussa tulee erityisesti varmistaa, että kyseinen muutos on toteutettavissa samassa aikaikkunassa kuin esitetty Heinsuon muuttaminen 0–9 -kouluksi

Keskustelun päätteeksi puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty kannatettu muutosehdotus, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan sähköinen äänestys.

Ne, jotka kannattavat sivistys- ja hyvinvointijohtajan pohjaehdotusta, äänestävät "jaa". Ne, jotka kannattavat Aki Markkolan ehdotusta, äänestävät "ei".

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 10 ääntä: 3 jaa-ääntä ja 7 ei-ääntä.

Puheenjohtaja totesi, että sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti hyväksyä Aki Markkolan muutosehdotuksen. Lisäksi puheenjohtaja totesi, että Hanna Rapatin muutosehdotus raukesi kannattamattomana.

Asiantuntijana kuultavana olivat hallinto- ja talousjohtaja.

Kunnanhallitus, 27.04.2026, § 136

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja, paivi.rahkonen@hollola.fi

Liitteet

1 Lausunto pohjaesityksestä 15.4.2026
2 pöytäkirjankohta SiHy §45 15.4.2026
3 Lausunto_ palvelusuunnitelmasta_ 24.3.2026_ elinvoimavaliokunta
4 Liite 1 tarkasteltavien kohteiden perustiedot
5 Liite 2 yhteenveto v.2025 tehdyt sisäilmaan liittyvät tutkimukset ja korjausehdotukset
6 Liite 3 Palvelusuunnitelma, muutokset ja kustannukset

Kunnanhallitus on kokouksessaan 2.2.2026 päättänyt pyytää valiokunnilta lausunnot linjauksista, joiden pohjalta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kokonaissuunnitelmaa ryhdytään laatimaan.

Elinvoimavaliokunta on antanut lausunnon 24.3.2026 ja sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 15.4.2026. Valiokuntien lausunnoissa on nostettu esiin linjauksia puoltavia näkökulmia, sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan käsittelyssä lausuntoon tehtiin lisäys, jossa kiinnitettiin huomiota tarpeeseen tarkemmasta ja kokonaisvaltaisemmasta tarkastelusta.

Valiokuntien asiaa koskevat päätökset lausuntoineen **liitteenä.**

Kunnanhallituksen kokouksen 2.2.2026 käsittelyn pohjalta on kuntaan saapunut 13 kpl kannanottoa, joissa useampia allakirjoittajia. Kaikki saapunut palaute liitetään osaksi käsittelyasiakirjoja ja tuodaan jo tässä vaiheessa kunnanhallitukselle tiedoksi.

Kannanotot o**heismateriaalina.**

Lisäksi on tehty kansalaisaloite kansanäänestyksen järjestämisestä, mitä asiaa käsitellään erillisessä pykälässä.

Nyt käsittelyssä olevien linjausten ei ole ollut tarkoitus missään vaiheessa muodostaa kokonaisvaltaista varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmaa, vaan varmistaa, että jatkotarkastelu sisältää FCG:n raportin yhteydessä esille nostetut keskeisimmät havainnot ja näkemykset eikä niihin liittyvää tarkastelua voida ohittaa.

Seuraavaksi siirrytään kokonaissuunnitelman laadintavaiheeseen.

Kokonaissuunnitelmaan on sisällytettävä myös muut tarkastelusta puuttuneet osa-alueet (valtuuston toivomusaloite, valtuustoaloite, lukiokoulutus, elinkaarikoulut, Vesikansan yläkoulu) sekä kokonaisuuden yhteensovitus (oppilaiden tuen palvelut, palvelualueen lasten ja nuorten palvelut sekä elinvoiman palvelualueen siivous- ja ruokahuollon ja joukkoliikenteen palvelut). Kokonaisuutta on tarkasteltaessa on otettava huomioon kunnan talouden tasapainottamistavoite.

Kun kokonaistarkastelua koskeva luonnos valmistuu kunnanhallitus lähettää asiakirjan kuulemiskierrokselle; siihen liittyy tiedotuksen lisäksi avoin yleisötilaisuus ja sähköinen kysely kunnan verkkosivustolle. Kuulemis- ja palautekierroksen jälkeen kunnanhallitus tekee esityksen valtuustolle.

Kunnanhallituksen vastaa kuntalain mukaisesti kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta. Tähän perustuen kunnanhallituksella on suunnitelman laadinnan osalta vahva ohjausvelvoite. Tilanteessa, missä lasten määrä vähenee huomattavasti

on kunnassa kyettävä reagoitumaan palvelutarpeen vähenemään. Vastuullinen taloudenhoito edellyttää välttämään virheinvestointeja ja löytämään säästöjä toimintamenoista etenkin, kun sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan alainen toiminta vastaa lähes 2/3 kunnan toimintamenoista. Kunnan taloussuunnitelmavuodet ennakoivat alijäämäisiä vuosia ja kunnan verotulorahoituksen ennakoidaan nousevan kustannustason nousua heikommin. .

Ehdotus
Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallituksen jatkotoimeksianto valmistelusta:

- Palvelusuunnitelma on kokonaisvaltainen lasten ja nuorten palveluja yhteensovittava suunnitelma, jonka aikajänne on vuoteen 2030.
- Suunnitelman tavoitteena on ennakoida ja yhteensovittaa palvelutarpeen muutosta ja kunnan taloudellisia resursseja siten, että voidaan edetä kuntastrategian arvon mukaisesti tulevaisuustaitoisesti ja rohkeasti.
- Palvelusuunnitelma laaditaan laajassa yhteistyössä sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen, elinvoiman palvelualueen ja konsernipalvelujen palvelualueen kanssa valiokuntia osallistaen.
- Suunnitelmassa otetaan kantaa ja linjataan FCG selvityksen pohjalta esille nousseisiin huomioihin sekä tarkastelussa aiemmin esillä olleisiin keskeisiin aihe-alueisiin:
    - Oppilaaksiottoalueiden määrän vähentämistä yhdeksi
    - Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienimpien yksiköiden (Herrala, Koulurinne) lakkauttamista
    - Joidenkin päiväkotien investointitarpeiden poistamista siirtämällä päivähoidon tiloja koulujen yhteyteen
    - Oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista
    - Heinsuon koulun muodostamista 0-9 lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua
    - Alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämistä
    - 5-6 luokan oppilaiden sijoittamista
    - Lukiokoulutusta
    - Vesikansan yläkoulu/yläkouluyhteistyötä
    - Elinkaarikoulujen rahoitusta
    - Lasten ja nuorten vapaa-aikapalveluja
    - Tukipalveluja (kuljetus, siivous- ja ruokahuolto)
    - Kaavoitusta ja tonttituotantoa ja niiden vaikutuksia palvelukysymtään
    - Palvelusuunnitelman kohteena olevien rakennusten korjaus- ja investointitarpeet
- Samalla valmistelussa otetaan kantaa valtuustoponsiesitykseen ja valtuustoaloitteeseen
    - Kyläkoulustrategia- toivomusaloite 19.5.2025
    - Keski-Hollolan elinvoima –valtuustoaloite 16.6.2025
- Suunnitelma sisältää myös vaikutusten ennakkoarvioinnin kunnanhallituksen 16.9.2024 § 223 ohjeen mukaisesti.
- Suunnitelmaluonnoksen tulee olla valmis 30.9.2026 mennessä.
- Linjaukset ja yhteensovitus on tehtävä siten, että kunnan kokonaistaloudellinen tilanne ja tasapainoisen talouden raamit on toteutettavissa.

- Valtuuston hyväksymänä asiakirjana suunnitelma korvaa aikaisemmat tehdyt opetustoimen järjestämistä koskevat linjaukset.

Asiakirjaluonnoksen valmistuttua, kunnanhallitus lähettää sen lausunnoille valiokuntiin ja vaikuttamistoimielimiin, päättää asiakirjaluonnoksen nähväville asettamisesta sekä kuulemis- ja vuorovaikutustilaisuuksien järjestämisestä.

Valtuusto käsittelee alustavan aikataulun pohjalta suunnitelman vuoden 2026 loppuun mennessä.

Äänestykset
Ne, jotka kannattavat kunnanjohtajan ehdotusta, äänestävät ?JAA?.
Ne, jotka kannattavat Tervalan ehdotusta, äänestävät ?EI?.

Jaa
Mika Lampola
Pasi Jalonen
Teemu Laine
Kirsi Kemppainen
Hannu Siljander
Kristiina Joensuu
Ei
Paavo Takala
Elli Tervala
Anne Suomäki
Jarkko Niemi
Toini Louekoski-Huttunen

Päätös
Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti.

Merk.

Keskustelun kuluessa Elli Tervala esitti Paavo Takalan ensin kannattamana, että Palvelusuunnitelma on kokonaisvaltainen lasten ja nuorten palveluja yhteensovittava suunnitelma, jonka aikajänne on vuoteen 2035 --- Oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista selkeyttämällä kuntakeskuksen koulujen oppilaiden koulupolkujen määräytymistä sekä tarkastelemalla alakoulujen, joissa on 0-4 lk opetusta muuttamista 0-6 lk kouluiksi --- Heinsuon koulun muodostamista 0-9 lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua. Vaihtoehtoisesti Heinsuon muodostamista 7-9 lk kouluksi.

Palvelusuunnitelma on kokonaisvaltainen lasten ja nuorten palveluja yhteensovittava suunnitelma, jonka aikajänne on vuoteen 2035

Oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista selkeyttämällä kuntakeskuksen koulujen oppilaiden koulupolkujen määräytymistä sekä tarkastelemalla alakoulujen, joissa on 0-4 lk opetusta muuttamista 0-6 lk kouluiksi

Heinsuon koulun muodostamista 0-9 lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua. Vaihtoehtoisesti Heinsuon muodostamista 7-9 lk kouluksi

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty kunnanjohtajan ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan sähköinen äänestys.

Ne, jotka kannattavat kunnanjohtajan ehdotusta, äänestävät ?JAA?.

Ne, jotka kannattavat Tervalan ehdotusta, äänestävät ?EI?.

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 ääntä, 6 JAA (Mika Lampola, Pasi Jalonen, Teemu Laine, Kirsi Kemppainen, Hannu Siljander, Kristiina Joensuu) ja 5 EI ääntä (Paavo Takala, Elli Tervala, Anne Suomäki, Jarkko Niemi, Toini Louekoski-Huttunen)

Puheenjohtaja totesi hallituksen hyväksyneen kunnanjohtajan esityksen.

Kunnanhallitus, 14.09.2026, § 248

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja, paivi.rahkonen@hollola.fi

Liitteet

1 Palvelusuunnitelma - KHall 14092026
2 Aloite_Keski_Hollolan_elinvoima_ja_tulevaisuus
3 Hollolan_veto__ja_pitovoiman_lisääminen_Valtuustoaloite VERKKOJULKINEN

Oheismateriaali

1 Palvelusuunnitelma Vaikutusten Ennakkoarviointi Kooste KHall 14092026
2 FCG Hollolan palveluverkon optimointi valtuustoseminaari 22012026
3 pöytäkirjankohta SiHy §45 15.4.2026
4 Lausunto pohjaesityksestä 15.4.2026
5 VAE oppilaaksiottoalueet kevät2026
6 Talousnäkymät SiHy 15 huhtikuu 2026
7 Palvelusuunnitelma evaukset 2026
8 Palvelusuunnitelma muutokset ja kustannukset
9 Alkuluokkaopetus Hollolassa
10 Tuen järjestäminen Hollolassa
11 EVA 5-6-luokkien sijoittuminen palveluverkossa
12 Palvelusuunnitelma, kuntalaiskysely Vertailuraportti
13 Vaikutusten ennakkoarviointi Nykytilanne vs pohjaesitys 4_2026
14 Lausunto_ palvelusuunnitelmasta_ 24.3.2026_ elinvoimavaliokunta
15 Liite 1 tarkasteltavien kohteiden perustiedot
16 Liite 2 yhteenveto v.2025 tehdyt sisäilmaan liittyvät tutkimukset ja korjausehdotukset
17 Liite 3 Palvelusuunnitelma, muutokset ja kustannukset
18 Hollolan_veto__ja_pitovoiman_lisääminen Pöytäkirjan_ote_Sivistys__ja_hyvinvointivaliokunta___15.04.2026
19 Hollolan_veto__ja_pitovoiman_lisääminenPöytäkirjan_ote_Elinvoimavaliokunta___28.04.2026

Palvelualueiden yhteisvalmistelun pohjalta on valmistunut luonnos varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmasta. Asiakirja **liitteenä**.

Asiakirja linjaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä siihen kiinteästi liittyvien toimintojen kokonaisuutta valtuustokaudella 2025-2029. Palvelusuunnitelma on kunnanvaltuuston strateginen linjaus- ja tahdonilmaisuasiakirja, jolla valtuusto ilmaisee valtuustokautta koskevan tavoitetilansa suunnitelmassa mainittujen palvelujen kehittämisestä sekä ohjaa jatkovalmistelua, taloussuunnittelua ja palveluverkon kokonaisuuden arviointia.

Suunnitelmasta on tehty vaikutusten ennakkoarviointi (EVA). Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta on käsitellyt osan linjauksista ja niistä on tehty myös erilliset vaikutusten ennakkoarvioinnit, jotka ovat osa koontia.

Palvelusuunnitelman kokonaistalousvaikutukseksi on arvioitu vuositasolla noin 1,3–1,4 miljoonan euron toimintamenojen vähenemä, kun linjaukset on pantu täytäntöön. Säästövaikutus muodostuu erityisesti palveluverkon muutoksista, tilojen käytön tehostamisesta, henkilöstöresurssien sopeuttamisesta sekä tukipalvelujen muutoksista. Asiakirja muodostaa kokonaisuuden, jossa eri tekijät vaikuttavat osin toisiin. Jos linjauksiin tulee muutoksia, tulee asiakirja palauttaa uudelleen valmisteluun.

Asiakirjan valmistelun yhteydessä on syntynyt merkittävä määrä taustaselvityksiä ja asiakirjoja. Asian käsittelyyn liityvien valiokuntakäsittelyjen aineisto, vaikutusten ennakkoarviointikooste, sekä FCG:n loppuraportti on tämän esityslistan julkaistavana *oheismateriaalina*.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta ja elinvoimavaliokunta ovat pitäneet yhteisen palvelusuunnitelmaseminaarin 26.8.2026. Valtuustoseminaari aiheesta järjestetään 7.10.2026 Seuralassa.

Asiantuntijakuultavina palvelualuejohtajat.

Ehdotus
Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää:

1. käynnistää perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelmaa koskevan lausunto- ja kuulemiskierroksen;
    - pyytää asiakirjasta lausunnot toimivaltaisilta toimielimiltä, vaikuttamistoimielimiltä sekä varaa kuntalaisille mahdollisuuden esittää näkemyksensä viimeistään 16.10.2026
    - asettaa asiakirjan julkisesti nähtäville kunnan internet-sivustolle, tiedottaa asiasta sekä jakaa yleisissä viestintävälineissä sähköisen kyselyn, johon voi vastata viimeistään 16.10.2026
    - järjestää yleiset kuulemis- ja vuorovaikutustilaisuudet Herralan koululla 23.9.2026 ja kunnan pääkirjastolla 1.10.2026 klo 18.00-20.00.
2. todeta, että lausunto- ja kuulemiskierrokselle lähetettävä asiakirja on jatkovalmistelun pohjana oleva valmisteluluonnos,
3. todeta, että lausuntojen, kuulemisten ja muun saadun aineiston perusteella asiaa jatkovalmistellaan

4. valita kuulemis- ja vuorovaikutustilaisuuksiin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan johtamaan tilaisuuksia

Äänestykset
Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät ?JAA?.
Ne, jotka kannattavat Ronkaisen esitystä jatkovalmisteluun lähettämistä, äänestävät ?EI?.

Jaa
Kristiina Joensuu
Kirsi Kemppainen
Teemu Laine
Pasi Jalonen
Mika Lampola
Ei
Jari Ronkainen
Jarkko Niemi
Anne Suomäki
Toini Louekoski-Huttunen
Elli Tervala
Mika Halme

Päätös
Kunnanhallitus päätti palauttaa asian jatkovalmisteluun, siten että Herralan koulu säilytetään ja Heinsuon koulu säilyy 5-9 luokkien kouluna.

Merk. Keskustelun kuluessa Jari Ronkainen esitti Jarkko Niemen ensin kannattamana, että asia palautetaan jatkovalmisteluun, siten että Herralan koulu säilytetään ja Heinsuon koulu säilyy 5-9 luokkien kouluna.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu ehdotus jatkovalmisteluun lähettämisestä ja rajasi keskustelun jatkovalmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on kannatettu ehdotus jatkovalmisteluun lähettämisestä, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan sähköinen äänestys.

Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät ?JAA?.

Ne, jotka kannattavat Ronkaisen esitystä jatkovalmisteluun lähettämistä, äänestävät ?EI?.

Äänestyksessä annettiin 11 ääntä, 5 JAA (Kristiina Joensuu, Kirsi Kemppainen, Teemu Laine, Pasi Jalonen, Mika Lampola) , 6 EI (Jari Ronkainen, Jarkko Niemi, Anne Suomäki, Toini Louekoski-Huttunen, Elli Tervala, Mika Halme)

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen päättäneen palauttaa asian jatkovalmisteluun.

Merk. Keskustelun kuluessa Pasi Jalonen esitti, että asia palautetaan jatkovalmisteluun, siten että tutkitaan Heinsuon koulun muuttamista 7-9 luokkien kouluksi 2030 alkaen.

Puheenjohtaja totesi esityksen rauenneen kannattamattomana.

Merk. Keskustelun kuluessa Elli Tervala esitti , että asia palautetaan jatkovalmisteluun, siten että tarkastellaan tasapuolisena vaihtoehtona yhden yläkoulun mallia: Heinsuon koulun muuttamista 7-9 luokkien kouluksi. Valmistelussa tulee osallistaa Heinsuon koulun arkeen ja koulutyön suunniteluun osallistuvat johtajat ja henkilökunta.

Puheenjohtaja totesi esityksen rauenneen kannattamattomana.

Kunnanhallitus, 28.09.2026, § 262

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja, paivi.rahkonen@hollola.fi

Liitteet

1 Palvelusuunnitelma lausuntoluonnos KHall 28092026
2 Aloite_Keski_Hollolan_elinvoima_ja_tulevaisuus
3 Hollolan_veto__ja_pitovoiman_lisääminen_Valtuustoaloite VERKKOJULKINEN

Oheismateriaali

1 Palvelusuunnitelma Vaikutusten Ennakkoarviointi Kooste KHall 28092026
2 FCG Hollolan palveluverkon optimointi valtuustoseminaari 22012026
3 pöytäkirjankohta SiHy §45 15.4.2026
4 Lausunto pohjaesityksestä 15.4.2026
5 VAE oppilaaksiottoalueet kevät2026
6 Talousnäkymät SiHy 15 huhtikuu 2026
7 Palvelusuunnitelma evaukset 2026
8 Palvelusuunnitelma muutokset ja kustannukset
9 Alkuluokkaopetus Hollolassa
10 Tuen järjestäminen Hollolassa
11 EVA 5-6-luokkien sijoittuminen palveluverkossa
12 Palvelusuunnitelma, kuntalaiskysely Vertailuraportti
13 Vaikutusten ennakkoarviointi Nykytilanne vs pohjaesitys 4_2026
14 Lausunto_ palvelusuunnitelmasta_ 24.3.2026_ elinvoimavaliokunta
15 Liite 1 tarkasteltavien kohteiden perustiedot
16 Liite 2 yhteenveto v.2025 tehdyt sisäilmaan liittyvät tutkimukset ja korjausehdotukset
17 Liite 3 Palvelusuunnitelma, muutokset ja kustannukset
18 Hollolan_veto__ja_pitovoiman_lisääminen Pöytäkirjan_ote_Sivistys__ja_hyvinvointivaliokunta___15.04.2026
19 Hollolan_veto__ja_pitovoiman_lisääminenPöytäkirjan_ote_Elinvoimavaliokunta___28.04.2026

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelma linjaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä siihen kiinteästi liittyvien toimintojen kokonaisuutta valtuustokaudella 2025-2029. Palvelusuunnitelma on kunnanvaltuuston strateginen linjaus- ja tahdonilmaisuasiakirja, jolla valtuusto ilmaisee valtuustokautta koskevan tavoitetilansa suunnitelmassa mainittujen palvelujen kehittämisestä sekä ohjaa jatkovalmistelua, taloussuunnittelua ja palveluverkon kokonaisuuden arviointia.

Palvelusuunnitelman kokonaistalousvaikutukseksi on arvioitu vuositasolla noin yhden miljoonan euron toimintamenojen vähenemä, kun linjaukset on pantu täytäntöön.

Yhteenvetotaulukko

(+ = vähennys)	Toiminta	Poistot	Alaskirjaus	Investointien muutos
Herrala	390 000	90 000	-765 000	720 000
Nostava	-75 000	-10 000	0	-200 000
Koulurinne	185 000	0	0	0
Kalliolan päiväkoti	145 000	65 000	-444 000	185 000
Kalliolan koulu	-40 000	0	0	(600 000)
Pyhäniemen päiväkoti	125 000	15 000	-150 000	200 000
Pyhäniemen koulu	0	-13 333	0	-200 000
Heinsuon koulu	-25 000	0	0	(400 000)
Tuen järjestäminen	225 000	0	0	0
Opetustuntien vähenemä	180 000	0	0	0
Vaativa esiopetus Kangas	175 000	0	0	0
Arvioidut kohteet	**1 285 000**	**146 667**	**-1 359 000**	**705 000**
			Sis Leasing koulut->	-295 000
Herrala-Nostava ei muutosta	-315 000	-80 000	765 000	-520 000
Heinsuo ei muutosta	25 000	0	0	400 000
POHJAESITYS	**995 000**	**66 667**	**-594 000**	**290 000**
			Sis Leasing koulut->	-310 000

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmaluonnos **liitteenä.**

Ehdotus
Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää:

1. käynnistää perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelmaa koskevan lausunto- ja kuulemiskierroksen;
    - pyytää asiakirjasta lausunnot sivistys- ja hyvinvointivaliokunnalta, elinvoimavaliokunnalta, nuorisovaltuustolta, vanhus- ja vammaisneuvostolta sekä varaa kuntalaisille mahdollisuuden esittää näkemyksensä viimeistään 20.10.2026

- asettaa asiakirjan julkisesti nähtäville kunnan internet-sivustolle, tiedottaa asiasta sekä jakaa yleisissä viestintävälineissä sähköisen kyselyn, johon voi vastata viimeistään 20.10.2026
- järjestää asiakirjan esittelytilaisuuden kunnan pääkirjastolla 13.10.2026 klo 18.00-20.00.

2. valita esittelytilaisuuteen pääkirjastolle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan johtamaan tilaisuutta

Päätös
Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti, siten että kirjaston esittelytilaisuuden puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja Hakanen ja varapuheenjohtajana kunnanhallituksen puheenjohtaja Lampola.

Elinvoimavaliokunta, 06.10.2026, § 133

Valmistelija / lisätiedot:

Heli Randell, elinvoimajohtaja, heli.randell@hollola.fi

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 28.9.2026 § 262 käynnistää perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelmaa koskevan lausunto- ja kuulemiskierroksen. Kunnanhallitus pyytää asiakirjasta lausunnot sivistys- ja hyvinvointivaliokunnalta, elinvoimavaliokunnalta, nuorisovaltuustolta, vanhus- ja vammaisneuvostolta sekä varaa kuntalaisille mahdollisuuden esittää näkemyksensä viimeistään 20.10.2026. Kunnanhallitus päätti asettaa asiakirjan julkisesti nähtäville kunnan internet-sivustolle, tiedottaa asiasta sekä jakaa yleisissä viestintävälineissä sähköisen kyselyn, johon voi vastata viimeistään 20.10.2026, Palvelusuunnitelman lausuntoluonnos.
Asiakirjan esittelytilaisuus järjestetään pääkirjastolla 13.10.2026 klo 18.00-20.00.

Elinvoiman palvelualueella on laadittu seuraava lausunto:

Elinvoimavaliokunta on antanut kokouksessaan 24.3.2026 § 50 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmaan liittyvän selvityksen. Selvityksessä on otettu kantaa palvelusuunnitelman tarkastelun kohteena olevien kohteiden perustietoihin ja tehtyihin kuntotutkimuksiin, tarkasteltavien vaihtoehtojen vaikutuksiin elinvoiman palvelualueen henkilöstötarpeeseen (ruoka- ja siivouspalvelut, kiinteistönhoito), tarkasteltavien vaihtoehtojen vaikutukset päiväkotien ja koulujen muutostarpeisiin, vaikutuksiin joukkoliikenteeseen, sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen käyttöön sekä Nostavan Kyyhkylän asuinalueen vaikutus Nostavan koulun oppilasmääriin. Selvitys ja siihen liittyvät lausunnot löytyvät linkistä elinvoimavaliokunta 24.3.2026 § 50

Edellisen lausunnon lisäksi palvelualue haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

- Kunnan investointiohjelma perustuu valmisteluhetkellä käytettävissä olevaan tietoon rakennusten kunnosta, korjaustarpeista ja teknisestä käyttöiästä. Vanhojen rakennusten osalta kuntoon liittyy aina epävarmuustekijöitä, minkä vuoksi investointiohjelmaan voi tulla muutoksia suunnittelukauden aikana. Rakennusten kunto tarkentuu jatkoselvitysten, kuntotutkimusten tai käytön

aikaisten havaintojen perusteella. Tästä syystä investointiohjelmaan voi suunnittelukauden aikana tulla muutoksia esimerkiksi sisäilmaongelmien, rakenteellisten vaurioiden, taloteknisten järjestelmien vikojen, putkirikkojen tai muiden ennakoimattomien korjaustarpeiden vuoksi, jotka edellyttävät investointien priorisoinnin tai aikataulutuksen tarkistamista. Mahdolliset muutokset arvioidaan tapauskohtaisesti ja ne tuodaan päätöksentekoon talousarvion ja investointiohjelman osavuosikatsausten yhteydessä.

- Palvelualueen toiminnasta on tunnistettu ja sisällytetty talousarvioon 2027 ne säästötoimenpiteet, jotka ovat olleet mahdollisia ilman merkittäviä vaikutuksia kuntalaisille tuotettaviin palveluihin. Toimintaa, henkilöstörakennetta ja kustannuksia on arvioitu ja käytettävissä olevat säästömahdollisuudet on tunnistettu. Osa toiminnan tehostamisesta on tehty vuoden 2018 jälkeen kuten ruoka- ja siivouspalveluiden toiminnan tehostaminen.

Nykyisessä toimintaympäristössä ei ole löydettävissä merkittäviä uusia säästökohteita, joilla ei olisi vaikutusta kuntalaisten palveluihin tai palvelutasoon. Lisäsäästöjen toteuttaminen edellyttäisi jatkossa palvelutason heikentämistä tai palveluiden vähentämistä. Vaikutukset näkyisivät suoraan kuntalaisten arjessa esimerkiksi talvikunnossapidon laadun heikkenemisenä, katuvalaistuksen vähentämisenä, liikkumisen mahdollisuuksien vähentämisenä esimerkiksi jäähallin aukioloaikojen ja talviurheilumahdollisuuksien supistamisena tai kouluruokailun palvelutason alentumisena.
Jatkossa talouden tasapainottamista ei ole mahdollista toteuttaa ilman näkyviä vaikutuksia palveluiden saatavuuteen, laatuun tai käyttökokemukseen.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta päättää antaa yllä olevan palvelusuunnitelmaan liittyvän lausunnon kunnanhallitukselle.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi
Hollolan Tilapalvelu Oy/ toimitusjohtaja

§ 134
Toiminnan uudelleenorganisointi, elinvoiman palvelualue

HOLDno-2026-785

Valmistelija / lisätiedot:

Heli Randell, elinvoimajohtaja, heli.randell@hollola.fi

Elinvoiman palvelualueen toimintaa organisoidaan uudelleen, jotta toiminta vastaa paremmin muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin, tukee kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista sekä mahdollistaa resurssien entistä tehokkaamman kohdentamisen. Muutosta käsitellään osana talousarviota. Tarkastelun kohteena on 34 henkilöä.

Uudistus toteutetaan kokoamalla toiminnot tarkoituksenmukaisiksi kokonaisuuksiksi, selkeyttämällä vastuunjakoa sekä vahvistamalla resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä. Organisointimallissa huomioidaan sekä palveluiden sujuva toteuttaminen että henkilöstön mahdollisuudet toimia tehokkaasti yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Organisoinnin tarkoituksena on varmistaa, että palvelualue kykenee vastaamaan nykyisiin ja tuleviin palvelutarpeisiin kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Osana uudistusta kaksi nykyistä vastuualuetta, kehitys- ja kaavoituspalvelut ja rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi. Yhdistämisen tavoitteena on tehostaa toimintatapoja, nopeuttaa prosesseja sekä vahvistaa palveluketjujen sujuvuutta. Samalla vahvistetaan yhteistä johtamista ja luodaan edellytykset tehokkaammalle yhteistyölle. Tässä kokonaisuudessa seitsemän tehtävää muuttuu ja viisi lakkaa. Perusteina ovat työn väheneminen toimintaympäristön muutoksen takia ja toiminnan tehostaminen. Tarkastelun kohteena ei ole ympäristönsuojelu.

Työllisyys- ja kotouttamispalvelujen vastuualueen valmistelun yhteydessä vuonna 2024 todettiin, että toimintaa ja siihen varattua tehtäväkokonaisuutta arvioidaan uudelleen 1–2 vuoden kuluessa yksikön ja Työllisyysalueen toiminnan käynnistymisestä. Tarkastelussa tunnistettiin mahdollisuuksia toiminnan tehostamiseen. Työllisyys- ja kotoutumispalveluissa neljä tehtävää muuttuu ja neljä lakkaa. Arvioinnin perusteella toteutetaan tarvittavat toimenpiteet toiminnan tehostamiseksi, sujuvoittamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Organisaatiomuutoksen valmistelun seuraavassa vaiheessa uudet ja muokatut tehtäväkuvaukset käsitellään yhteistoiminnassa kunnan prosessin mukaisesti viimeistään marraskuun alkupuolella. Tehtävänkuvaukset laaditaan vastaamaan uudistetun organisaation tavoitteita, vastuita ja toimintamalleja sekä tukemaan palvelualueen tehokasta ja tarkoituksenmukaista toimintaa.

Tehtävänkuvausten käsittelyn jälkeen henkilöstön kanssa käydään henkilökohtaiset keskustelut/muutosneuvottelut. Tehtävänkuvauksiin liittyvissä keskusteluissa tarkennetaan tehtävien sisältöä, vastuita, tavoitteita sekä muutosten vaikutuksia työn toteuttamiseen. Keskusteluilla varmistetaan yhteinen ymmärrys tehtävistä ja tuetaan henkilöstöä muutoksen toteuttamisessa.

Tässä vaiheessa toimeenpannaan yhteistoimintamenettelyssä käsiteltyjen ja päätettyjen toimenpiteiden mukaiset henkilöstöjärjestelyt vähenevien tai poistuvien tehtävien osalta. Mahdolliset irtisanomiset toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön, kunnan henkilöstöpolitiikan sekä yhteistoimintamenettelyssä tehtyjen ratkaisujen mukaisesti.

Organisaatiouudistuksen tavoitteena on kuitenkin ensisijaisesti kohdentaa osaaminen ja resurssit uudella tavalla palvelutuotannon tarpeita vastaaviksi sekä turvata palvelualueen toimintaedellytykset pitkällä aikavälillä.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta päättää hyväksyä kahden vastuualueen yhdistämisen yhdeksi uudeksi vastuualueeksi ja merkitsee tiedoksi organisoitumisen seuraavat toimenpiteet; tehtävänkuvaukset ja yhteistoimintamenettelyssä läpikäytyjen tehtäväjärjestelyjen toimeenpanon.

Vastuualueen nimi päätetään myöhemmin.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi
kunnan johtoryhmä, henkilöstöpalvelut, kehityspäällikkö, kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö, työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö

§ 135
Kaavoitusohjelma 2027, elinvoimavaliokunta 6.10.2026

HOLDno-2026-770

Valmistelija / lisätiedot:

Henna Kurosawa, kaavoitusarkkitehti, henna.kurosawa@hollola.fi

Liitteet

1 Kaavoitusohjelma 2027

Kaavoitusohjelmassa esitetään tulevan vuoden 2027 kaavoituksen työohjelma. Vuoden 2027 työohjemaan kuuluu kaksi vireillä olevaa osayleiskaavahanketta. Asemakaavojen työohjelma on jaoteltu ensisijaisiin asemakaavoituskohteisiin, toissijaisiin asemakaavoituskohteisiin ja resurssien mukaan edistettäviin asemakaavoituskohteisiin. Ensisijaisiin kaavoituskohteisiin kuuluu neljä asemakaavaa ja ne ovat keskeisiä kohteita vastaamaan kunnan lähivuosien tonttikysyntään tai asemakaavoja on tarpeen uudistaa investointiohjelmassa esitettyjen kadunrakennushankkeiden näkökulmasta. Toissijaisiin kaavoituskohteisiin kuuluu viisi asemakaavaa ja ne ovat tärkeitä kunnan tulevien vuosikymmenten tonttitarvetta ajatellen tai asemakaavoja on tarpeen laatia investointiohjelmassa esitettyjen kadunrakennushankkeiden näkökulmasta. Resurssien mukaan edistettäviä asemakaavoja on kaksi ja ne vastaavat tulevaisuuden tonttitarpeeseen, mutta eivät ole keskeisillä alueilla tonttikysynnän näkökulmasta.

Kaavoitusohjelman kohteista kerrotaan alueen yleiskuvaus ja kaavoituksen tavoitteet. Kaavoitusohjelman yhteydessä on myös arvioitu kaavahankkeen taloudellisuutta ja tuotu esiin muita hankkeissa huomioitavia taustatietoja. Vuoden 2027 työohjelmassa olevien asemakaavahankkeiden tavoitteina on yhteensä noin 1100 asukasta ja noin 180 asuintonttia.

Kaavoitusohjelmaa sekä kuntatekniikan ja vesihuoltolaitoksen rakentamisohjelmia on valmisteltu elinvoimapalveluissa vastuualueiden yhteistyönä.

Kaavoitusohjelma hyväksytään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä. Elinvoimavaliokunta seuraa kaavoitusohjelman toteutumista ja raportoi siitä kunnanhallitukselle kerran vuodessa.

Päätöksen peruste: Hallintosääntö liite 1, toimivallan täsmennys, kohta 5.0.1. Valtuusto hyväksyy kaavoitusohjelman.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta päättää esittää liitteenä olevan kaavoitusohjelman 2027 osalta hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja edelleen valtuuston hyväksymiskäsittelyä varten.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi
kaavoitusarkkitehti, suunnitteluavustaja

§ 136
Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2028-2030 taloussuunnitelma, elinvoiman palvelualue

HOLDno-2026-654

Valmistelija / lisätiedot:

Heli Randell, elinvoimajohtaja, heli.randell@hollola.fi
Leila Tupasela, taloussuunnittelija, leila.tupasela@hollola.fi

Liitteet

1 Elinvoiman palvelualueen talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2030
2 Investoinnit 2027-2036

Kunnanhallitus on antanut ohjeen vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027-2030 taloussuunnitelman laadintaan.

Talousarvion laadintaohjeen mukaan talousarvioesitys sisältää laskelmien lisäksi palvelukuvauksen, palvelusuunnitelman vuodelle 2027 sekä suunnitelmavuosille 2028-2030, toiminnalliset tavoitteet, toimintaan liittyvät riskit sekä toimintaa kuvaavat tunnusluvut.

Talousarvioesityksen mukainen toimintakate elinvoiman palvelualueen osalta vuonna 2027 on -5 966 900 euroa. Vesihuoltolaitoksen vuoden 2027 ylijäämä on 100 000 euroa.

Elinvoiman palvelualueen talousarvioesitys sekä investoinnit on esitetty liitteissä.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta

1. hyväksyy omalta osaltaan palvelualueen talousarvioesityksen vuodelle 2027 sekä vuosien 2028-2030 taloussuunnitelman.

2. päättää esittää kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi palvelualueensa talousarvioesityksen vuodelle 2027 sekä vuosien 2028-2030 taloussuunnitelman.

3. valtuuttaa palvelualuejohtajan tekemään tarvittavat muutokset talousarvioesitykseen, mikäli muutostarvetta esiintyy ennen ehdotuksen käsittelyä valtuustossa. Muutoksista tiedotetaan valiokunnalle.

Päätös
Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi
hallinto- ja talousjohtaja, talouspalvelut

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 137
Talousarvion toteutuminen elinvoiman palvelualue 1-8 2026

HOLDno-2026-378

Valmistelija / lisätiedot:

Heli Randell, elinvoimajohtaja, heli.randell@hollola.fi
Leila Tupasela, taloussuunnittelija, leila.tupasela@hollola.fi

Liitteet

1 Elinvoiman palvelualueen talousarvion toteutuminen 1-8 2026

Talousarvion toteutuminen sisältää elinvoiman palvelualueen tuloslaskelman toimintakatteeseen asti sekä vesihuoltolaitoksen tuloksen. Lisäksi esitetään vastuualueiden toimintatuottojen ja -kulujen toteutuminen. Katsauksessa on myös esitetty investointien toteutuminen, toiminnallisten tavoitteiden ja riskienhallintatoimenpiteiden toteutuminen, osallistuvan budjetoinnin sekä ilmasto- ja ympäristötoimenpiteiden toteutuminen.

Elinvoiman palvelualueen menot ja tulot ovat kehittyneet pääosin talousarvion mukaisesti.

Elinvoiman palvelualueen toimintatulojen toteutuma on 63,6 % ja toimintamenojen toteutuma on 55,2 %. Vesihuoltolaitoksen liikevaihto on 65,61% ja tilikauden ylijäämä 174.141 euroa.

Liitteenä raportti talousarvion toteutumisesta tammi-elokuulta 2026.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta merkitsee talousarvion toteutumisen tiedoksi.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

Tiedoksi
hallinto- ja talousjohtaja, talouspäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 138
Ilmoitusasiat

Pöytäkirjat

Esityslistat

1.10.2026 Lahden seudun jätelautakunta

Kirjeet

Muuta

Kunnan verkkosivuille on avattu Asukaskysely perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelmasta 2026-2030. Vastausaikaa 20.10.2026 asti.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Elinvoimavaliokunta merkitsee tiedoksi tässä pykälässä olevat ilmoitusasiat.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

Tiedoksi
-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

§ 139
Ajankohtaiset asiat

Elinvoimajohtaja antaa ajankohtaiskatsauksen.

Ehdotus
Esittelijä: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Merkitään tiedoksi elinvoimajohtajan ajankohtaiskatsaus.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

Tiedoksi
-

Muutoksenhakukielto

§128, §129, §130, §131, §133, §134, §135, §136, §137, §138, §139

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- oppilaan arviointia (Perusopetuslaki 22 ja 42 c §).
- yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaa (Varhaiskasvatuslaki § 63)

Riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa.

Oikaisuvaatimus

§132

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen. Riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Hollolan kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kun käytetään tavallista sähköistä tiedoksiantoa, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kirjeitse tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Hollolan kunta.

Hollolan kunta / Kirjaamo
Sähköposti: kirjaamo(at)hollola.fi
Postiosoite: PL 66, 15871 Hollola
Käyntiosoite: Tiilijärventie 7 F, 15870 Hollola
Puhelinnumero: 044 780 1427

Kirjaamon aukioloajat: maanantai-perjantai klo 9.00-15.00

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja muut asian hoitamiseksi tarvittavat yhteystiedot.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Hollolan kunnan kirjaamosta.